

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA
KATEDRA GEOGRAFIE

RADEK ŠATKA

**Srovnání socioekonomického vývoje
měst Brumov-Bylnice, Slavičín a
Valašské Klobouky**

bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Marián Halás, PhD.

Olomouc 2011

Název práce:

Srovnání socioekonomického vývoje měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky

Comparison of socio-economic development of Brumov-Bylnice, Slavičín and Valašské Klobouky

Abstrakt:

Cílem bakalářské práce je srovnání dlouhodobého socioekonomického vývoje trojice měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky s důrazem na analýzu obyvatelstva, pozice v sídelním systému, ekonomického zázemí a občanské vybavenosti. Analýza obyvatelstva je zaměřena na vývoj jeho počtu, na jeho dynamiku a strukturu. Ekonomické zázemí obcí je přiblíženo pomocí přehledu a historie největších zaměstnavatelů nebo informacemi o nezaměstnanosti či dopravě. V rámci analýzy občanské vybavenosti je rozebráno školství, zdravotnictví, sociální služby, kultura a cestovní ruch. Práce se dále zaměřuje na historii správního vývoje trojice měst nebo na charakteristiku regionu, ve kterém tato města leží. Charakteristika regionu pak zahrnuje také pozici daných měst v sídelním systému.

The aim of the bachelor thesis is to compare the long-term socioeconomic development of three towns: Brumov-Bylnice, Slavičín and Valašské Klobouky. The emphasis is put primarily on the analysis of population, position in the settlement system, economic background and community facilities. Analysis of population deal with to development of its number, dynamics and structure. Economic background is evidenced by overview and history of most important employers or by informations about unemployment and transport. Analysis of community facilities aims to demonstrate education, health, social services, culture and tourism. This thesis also deals with the history of administrative development or characteristics of the region, which to include also position of towns in the settlement system.

Klíčová slova:

města, struktura obyvatelstva, zaměstnavatelé, zařízení občanské vybavenosti

towns, population structure, employers, community facilities

Rozsah práce:

59 číslovaných stran (10 787 slov) a 19 stran příloh

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím literatury a ostatních pramenů, které jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

V Olomouci, dne 23. 4. 2011

.....

Podpis

Tímto děkuji panu Doc. RNDr. Mariánu Halásovi, PhD. za rady, které mi poskytl při zpracovávání bakalářské práce.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Radek ŠATKA**
Osobní číslo: **R07326**
Studijní program: **B1501 Biologie**
Studijní obory: **Geografie**
Biologie
Název tématu: **Srovnání socioekonomického vývoje měst Brumov-Bylnice,
Slavičín a Valašské Klobouky**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je srovnání dlouhodobého socioekonomického vývoje trojice měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky s důrazem na analýzu obyvatelstva, pozice v sídelním systému, ekonomického zázemí a občanské vybavenosti.

Součástí práce budou kromě úvodu a závěru tyto části:

- * Demogeografická analýza vývoje měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky
- * Ekonomická analýza vývoje měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky
- * Analýza občanské vybavenosti (komerční i nekomerční) měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky
- * Syntetické srovnání vývoje měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky, perspektivy do budoucnosti

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 10 000 - 12 000 slov
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Dvořák, P. Srovnání socioekonomického vývoje měst Svitavy a Litomyšl po roce 1989 (Diplomová práce). UP v Olomouci, 2007.

Horská, P., Maur, E., Musil, J. Zrod velkoměsta. Praha, Paseka, 2002.

IVANIČKA, K. Základy teórie a metodológie socioeconomickej geografie. Bratislava, SPN, 1987.

JEŽEK, J. Vybrané kapitoly z geografického výzkumu měst. Plzeň, ZČU, 2001.

TOUŠEK, V., KUNC, J., VYSTOUPIL, J. (eds.) Ekonomická a sociální geografie. Plzeň, Aleš Čeněk, 2008.

Vedoucí bakalářské práce: **Doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **14. července 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 14. července 2010

Obsah

Úvod	7
Cíle, metody, rešerše literatury	7
1. Charakteristika regionu.....	11
1.1 Sídlní a správní struktura	11
1.2 Ekonomická charakteristika	13
2. Historicko-správní vývoj měst.....	15
3. Demografická analýza měst.....	18
3.1 Vývoj počtu obyvatel do roku 1989	18
3.2 Vývoj počtu obyvatel po roce 1989	21
3.3 Dynamika obyvatelstva.....	23
3.3.1 <i>Dojížd'ka do zaměstnání a škol.....</i>	<i>25</i>
3.4 Struktura obyvatelstva podle biologických a kulturních znaků.....	26
3.4.1 <i>Struktura podle pohlaví.....</i>	<i>26</i>
3.4.2 <i>Struktura podle věku.....</i>	<i>26</i>
3.4.3 <i>Struktura podle národnosti.....</i>	<i>28</i>
3.4.4 <i>Struktura podle náboženského vyznání</i>	<i>28</i>
3.4.5 <i>Struktura podle nejvyššího dosaženého vzdělání</i>	<i>29</i>
4. Ekonomická analýza měst	31
4.1 Ekonomický vývoj do roku 1989	31
4.2 Ekonomický vývoj po roce 1989	35
4.3 Struktura obyvatelstva podle ekonomických znaků.....	38
4.3.1 <i>Struktura podle ekonomické aktivity.....</i>	<i>38</i>
4.3.2 <i>Struktura podle příslušnosti k sektorům národního hospodářství</i>	<i>39</i>
4.4 Doprava.....	40
4.4.1 <i>Silniční doprava</i>	<i>40</i>
4.4.2 <i>Železniční doprava</i>	<i>41</i>
5. Analýza občanské vybavenosti	43
5.1 Školství.....	43
5.2. Zdravotnictví a sociální služby	45
5.3. Kultura a cestovní ruch	47
Závěr	52
Summary.....	53
Seznam použitých zdrojů.....	54

Úvod

Za téma bakalářské práce jsem si zvolil socioekonomickou analýzu měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky. Socioekonomická analýza zahrnuje předměty studia různých disciplín socioekonomické geografie, jako jsou vývoj, poloha, funkce a hierarchie měst, vývoj velikosti, rozmístění, struktura a dynamika obyvatelstva, lokalizace a distribuce ekonomických aktivit, doprava, cestovní ruch a další. Pro svou socioekonomickou analýzu jsem si vybral trojici malých měst, která jsou vzhledem ke své poloze velmi provázána historicky, kulturně nebo ekonomicky. Jsou to města mně velmi blízká. Dané téma jsem si vybral proto, že bydlím v Brumově-Bylnici a zpracovávaná problematika je pro mě přitažlivá a zajímavá.

Cíle, metody, rešerše literatury

Hlavním cílem této bakalářské práce je srovnání dlouhodobého socioekonomického vývoje trojice měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky s důrazem na analýzu obyvatelstva, pozice v sídelním systému, ekonomického zázemí a občanské vybavenosti.

Cílem první kapitoly je seznámit čtenáře s regionem, ve kterém zmiňovaná města leží z hlediska správního, sídelního a ekonomického, a to na úrovni kraje, okresu a správního obvodu obce s rozšířenou působností. Pro znázornění správní a sídelní skladby regionu je až už v textové části, nebo v příloze práce doplněna jednak o příslušné administrativní mapy a jednak o tabulky se základními ukazateli sídelní struktury. Díky této části se čtenář seznámí také s polohou studovaných měst a jejich pozicí v sídelním systému. Hospodářská situace je charakterizována mimo jiné pomocí přehledu největších zaměstnavatelů správních obvodů ORP, ve kterých obce leží.

Zdrojem většiny dat včetně map k této kapitole jsou webové stránky Českého statistického úřadu. Data jsou čerpána ze *Statistických ročenek Zlínského kraje*, *Veřejné databáze ČSÚ*, *Malého lexikonu obcí České republiky* a dalších dokumentů umístěných na www.czso.cz. Jejich přesné umístění na internetu je uvedeno v seznamu použitých zdrojů. K charakteristice podniků je využito internetové databáze firem HBI nebo jejich vlastních internetových stránek. Část zabývající se ekonomickou charakteristikou regionu čerpá také ze stránek Zlínského kraje.

Druhá kapitola má za cíl informovat čtenáře o historicko-správním vývoji studovaných obcí. Pro ucelenější představu o jejich správním vývoji během historie je práce doplněna mapami vztahujícími se k obdobím mezi správními reformami, ke kterým u nás v průběhu let došlo.

Stěžejní literaturou pro tuto kapitolu byl 64. svazek *Vlastivědy moravské* s názvem *Zlínsko*, kterou redigoval Vladimír Nekuda, jež se v části s názvem *Správní vývoj* rozsáhle věnuje historicko-správnímu vývoji Zlínska. Feudální období shrnuje kapitola *Správní*

struktura Zlínska do roku 1848, kterou zpracoval Zdeněk Pokluda, a následující období až do roku 1993 zase kapitola *Správní vývoj zlínského okresu po roce 1848* od Vladimíra Štroblíka. Údaje o územních změnách po roce 1993 pocházejí z ČSÚ. K doplnění informací o Brumovu-Bylnici posloužil sborník státního okresního archivu ve Zlíně s názvem *Zlínsko od minulosti k současnosti*, konkrétně část *Držitelé hradu Brumova* od Zdeňka Pokludy.

Třetí kapitola se zabývá demografickou analýzou trojice měst po roce 1989 a v rámci ní také vývojem počtu jejich obyvatel od nejstarších dob až po současnost. V každé podkapitole jsou zjištěné údaje o obcích porovnávány s údaji za Zlínský kraj, případně pokud se to nabízí, tak i s údaji za správní obvody obcí s rozšířenou působností nebo Českou republiku. V první části je zpracován vývoj počtu obyvatel studovaných měst od nejstarších pramenů a následně během každého sčítání lidu až do roku 1989, resp. do nejbližšího sčítání k tomuto roku, tedy 1991. Na ni pak navazuje část zabývající se počtem obyvatel obcí po roce 1989. V práci je vývoj počtu obyvatel zaznamenán graficky, tabulky s počtem obyvatel měst se nacházejí v příloze. Následující podkapitola pojednává o dynamice obyvatelstva obcí. Výchozí literaturou k této části se stala *Ekonomická a sociální geografie* od autorů Toušek, Kunc, Vystoupil a kolektiv. Ta dynamiku obyvatel dělí do tří kategorií, a to podle způsobu jejich pohybu. Ten tedy může být přirozený, mechanický nebo sociálně-ekonomický. Přirozený pohyb obyvatelstva je výsledkem přirozeného rozmnožování a umírání obyvatelstva. Podle vztahu těchto procesů se jedná buď o přirozený přírůstek, nebo úbytek obyvatelstva, což je rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých ve sledované regionální a časové jednotce. Mechanický pohyb neboli mobilita obyvatelstva je změna zařazení jedince (obyvatel) v nějakém systému určených jednotek. Pokud jsou těmito jednotkami prostorové útvary, jedná se o prostorovou mobilitu. V rámci ní se práce zabývá migrací (stěhování) obyvatelstva a dojížděnkou. Migrace je takový jednorázový pohyb, při němž dochází ke změně trvalého bydliště. Konečným výsledkem migrace je migrační saldo, což je rozdíl mezi vystěhovanými a přistěhovanými. Dojížděnkou je periodický pohyb obyvatel, který vyplývá z rozdílnosti místa jejich pracoviště nebo školy a místa trvalého bydliště. (TOUŠEK, 2008) Pro vyjádření celkového pohybu obyvatelstva je zásadní pouze jejich přirozený a mechanický pohyb, a tak se práce sociálně-ekonomickým pohybem nezabývá. Celkový přírůstek nebo celkový úbytek se tak skládá z přirozeného přírůstku a migračního salda. Celkový přírůstek je v práci graficky znázorněn, počty narozených, zemřelých, přistěhovaných a vystěhovaných jsou uvedeny v tabulce v příloze. Poslední část této kapitoly se zabývá biologickou a kulturní strukturou obyvatel obcí. Biologická data (pohlaví a věk) jsou zde uvedena za poslední dvě sčítání lidu, tedy za roky 1991 a 2001, a porovnávána s nejnovějšími údaji, kulturní (národnost, náboženské vyznání a vzdělání) za rok 2001. Zjištěná data jsou ve všech částech zpracována pomocí grafů nebo tabulek.

Údaje o počtu obyvatel během jednotlivých sčítání čerpají z elektronické publikace *Historický lexikon obcí*. K objasnění výkyvů na křivce grafu znázorňující vývoj počtu obyvatel obcí byla použita *Vlastivěda moravská*, konkrétně část *Místopis jednotlivých obcí*, která obsahuje informace o kompletní historii měst včetně jejich místních částí. Místopis Brumova-Bylnice a Valašských Klobouků zpracoval Jiří Kohoutek, Slavičín pak Hana Rosíková. Další data poskytla informativní brožura *Brumov-Bylnice* od Jiřího Kohoutka a Petra Piskovského, jež byla vydána jako pomůcka pro studenty a obsahuje údaje o dějinách města, stavu a složení obyvatelstva, bytové výstavbě, průmyslovém rozvoji a jiném. Mnoho informací nabídly také městské internetové stránky www.brumov-bylnice.cz, kde je v oddílu historie pracovníky okresního archivu ve Zlíně zpracován správní vývoj a dějiny všech místních částí. O Slavičíně obsáhle informuje kniha *Slavičín v minulosti a současnosti* sepsaná kolektivem autorů a vydaná k 750 letému výročí od jeho první písemné zprávy. Kniha podává obraz o historii, tradicích, významných osobnostech, podnicích, stavbách a událostech města. K doplnění dat o Valašských Kloboukách posloužil 13. svazek *Vlastivědy moravské* od F. V. Peřinky, kniha *Z příběhů města Valašské Klobouky* od Petra Odehnala, což je soubor příběhů a událostí, který nabízí moderní pohled na dějiny města nebo internetové stránky města www.valasskeklobouky.cz. Data k vývoji počtu obyvatel po roce 1989 a dynamice obyvatelstva jsou čerpána z dokumentu ČSÚ *Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2010)*. Údaje o dojížděci pochází z elektronické publikace *Dojíždka do zaměstnání a škol* vycházející ze sčítání v roce 2001. Data o struktuře obyvatelstva jsou sesbírána z *Veřejné databáze ČSÚ*.

Čtvrtá kapitola se zabývá ekonomickou analýzou obcí. První část pojednávající o jejich ekonomickém vývoji od nejstarších zmínek až do roku 1989 je doplněna o přehled největších zaměstnavatelů na území obcí v roce 1985. Na ni navazuje část zabývající se transformací ekonomiky obcí po roce 1989, taktéž doplněna o přehled nejvýznamnějších podniků, tentokrát z roku 2010. V následující podkapitole je rozebrána ekonomická struktura obyvatelstva, a to podle ekonomické aktivity a příslušnosti ekonomicky aktivního obyvatelstva k jednotlivým sektorům národního hospodářství. Část zabývající se složením obyvatelstva podle ekonomické aktivity je doplněna také tabulkou s vývojem registrované míry nezaměstnanosti. V části s příslušností ekonomicky aktivního obyvatelstva k jednotlivým sektorům národního hospodářství je pod pojem primární sektor zařazeno zemědělství, myslivost, lesnictví a rybolov, pod pojem sekundární sektor průmysl a stavebnictví a složení služeb je podrobně znázorněno v příslušném grafu. Tabulka s příslušností k odvětvím ekonomické činnosti, ze které vycházejí grafy je uvedena v příloze. Poslední podkapitola se zabývá dopravou, konkrétně silniční a železniční. V části o silniční dopravě je rozebráno vzájemné propojení trojice studovaných měst a jejich spojení

s místními částmi. V oddílu o železniční dopravě jsou zmíněny tratě, které městy procházejí, a na nich ležící stanice. Podrobnější pohled poskytují přiložené mapy.

Informace o ekonomickém vývoji před rokem 1989 jsou čerpány hlavně z části *Místopis jednotlivých obcí Vlastivědy moravské*. O Brumovu-Bylnici jsou doplněny z internetových stránek města, poskytujících články o historii průmyslu, brožury *Brumov-Bylnice* a také z výročních brožur některých místních podniků. Brožuru k 60 letému výročí založení MEZu Brumov napsal Milan Hrabinec a k 400 letému výročí založení pivovaru František Slámečka a kolektiv. Data ke Slavičínu jsou čerpána z knihy *Slavičín v minulosti a současnosti* a taktéž z Peřinkovy *Vlastivědy moravské*. Druhá zmiňovaná publikace společně s knihou *Z příběhů města Valašské Klobouky* zase doplnila část věnující se Valašským Kloboukám. Informace o počtu zaměstnanců v podnicích v roce 1985 vycházejí ze sborníku *Vybrané údaje o městech a obcích okresu Gottwaldov*. Údaje k části zabývající se ekonomickým vývojem obcí po roce 1989 pocházejí z webových stránek měst, stránek podniků a internetové databáze firem HBI. Data k ekonomické struktuře obyvatelstva jsou čerpána z *Veřejné databáze ČSÚ*. Informace k dopravě pocházejí především z internetových stránek Ředitelství silnic a dálnic a Českých drah.

Závěrečná kapitola analyzuje občanskou vybavenost trojice měst. Pod pojmem občanská vybavenost se rozumí školství, kultura, věda, výzkum, veřejná správa, církevní zařízení, zdravotnictví, sociální služby a dále dle § 6 vyhlášky č. 501/2006 Sb. zařízení pro obchodní prodej, tělovýchovu a sport, ubytování, stravovací služby, vědu a výzkum a lázeňství. (www.kr-zlinsky.cz) Podrobněji je v práci rozebráno školství, zdravotnictví a kultura. První část se zabývá školstvím na všech úrovních. Druhá podkapitola o zdravotnictví a sociálních službách čtenáře seznamuje především s vybaveností místních zdravotnických zařízení. Poslední část se zabývá kulturou a obsahuje také informace o cestovním ruchu. Čtenář se díky ní seznámí s nejvýznamnějšími památkami, sezonními společenskými akcemi, nabídkou možností pro aktivní trávení volného času a rekreace a možností ubytování.

Pramenem většiny informací k této kapitole byly webové stránky měst. O obecné historii školství poskytla údaje *Vlastivěda moravská*, o konkrétní historii jednotlivých zařízeních občanské vybavenosti pak jejich vlastní internetové stránky. K cestovnímu ruchu jsou využity také například stránky Národního památkového ústavu. Množství údajů o Slavičínu pochází z knihy *Slavičín v minulosti a současnosti*.

Textová část této bakalářské práce byla napsána v programu Microsoft Word Professional Plus 2010, grafy a tabulky vytvořeny v programu Microsoft Excel Professional Plus 2010 a mapy upraveny v programech Adobe Photoshop CS5 a Malování.

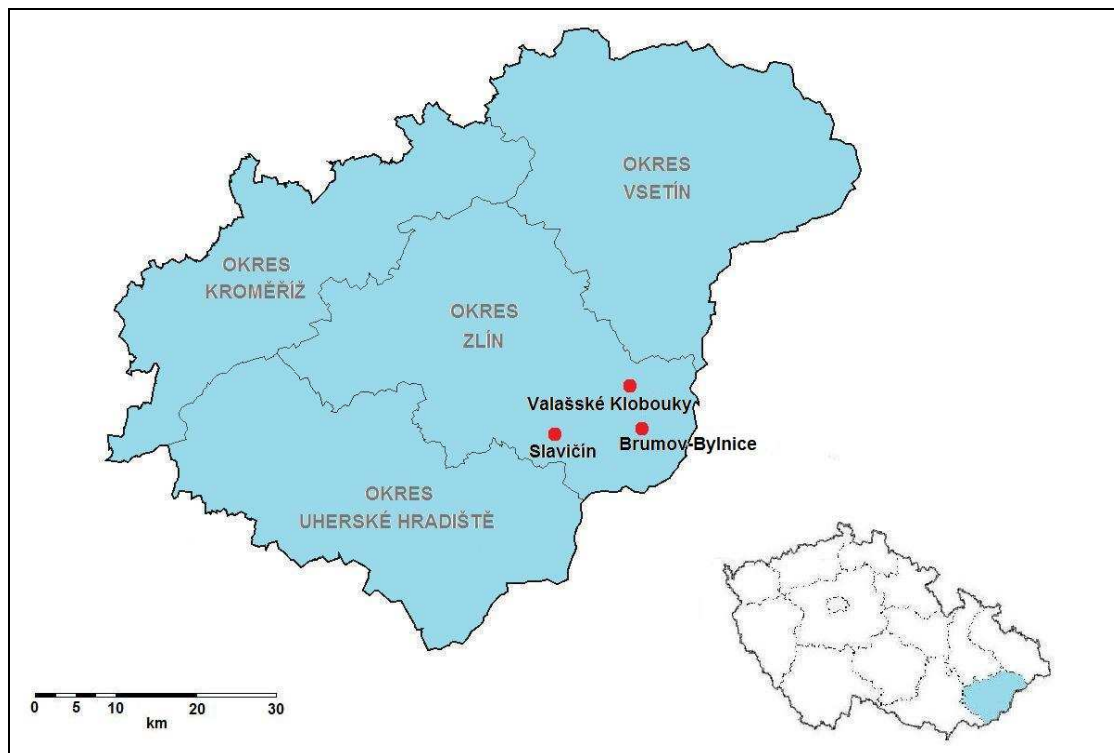
1. Charakteristika regionu

1.1 Sídlní a správní struktura

Zlínský kraj

Města Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky leží na území Zlínského kraje. Zlínský kraj vznikl v roce 2000 sloučením okresů Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Kraj se v rámci České republiky nachází ve východní části Moravy. Na východě sousedí se Slovenskem, a tak je tato jeho nejdelší hranice zároveň hranicí státní. Na jihozápadě pak sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s Olomouckým a nejkratší hranici má na severu s krajem Moravskoslezským. Rozkládá se na ploše 3 964 km², což odpovídá 5 % celkové rozlohy České republiky, a je tak čtvrtým nejmenším krajem v zemi.

Obr. 1: Poloha měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky ve Zlínském kraji a v okrese Zlín

Zdroj map: www.czso.cz, vlastní zpracování

Na konci roku 2009 ve Zlínském kraji žilo 591 042 obyvatel, čímž se zařadil na osmé místo v rámci krajů České republiky. Hustotou zalidnění 149 obyvatel na km² převyšuje republikový průměr 133 obyvatel na km² a v této charakteristice mu patří pátá pozice. Na území kraje se nachází celkem 305 obcí, z nichž 30 má statut město. Podíl městského obyvatelstva je 60,2 % a tato hodnota je výrazně nižší, než je podíl městského obyvatelstva v celé České republice, ten činí 70,2 %.

V roce 2003 vzniklo ve Zlínském kraji 13 obcí s rozšířenou působností, kterým byly vymezeny jejich správní obvody, do nichž dále spadá 25 územních obvodů pověřených obcí. (www.czso.cz)

Tab. 1: Základní ukazatele sídelní struktury okresů Zlínského kraje k 31. 12. 2009

okres	rozloha (km ²)	počet obyvatel	hustota (obyvatel/km ²)	počet obcí celkem	počet obcí se statutem město	podíl městského obyvatelstva (%)
Zlínský kraj	3 964	591 042	149	305	30	60,2
Kroměříž	796	108 036	136	79	7	63,1
Uherské Hradiště	991	144 387	146	78	7	47,5
Vsetín	1 143	145 692	127	59	6	56,6
Zlín	1 034	192 927	187	89	10	70,1

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

Okres Zlín

V centrální části Zlínského kraje se nachází okres Zlín, do jehož jihovýchodní části všechna tři studovaná města spadají. Současné hranice okresu Zlín vznikly při územní reorganizaci v roce 1960. Okres tehdy nesl název Gottwaldov a v roce 1990 se vrátil ke svému původnímu názvu Zlín. (NEKUDA, et al., 1995) S rozlohou 1 034 km² a počtem obyvatel 192 927 je druhým největším a prvním nejlidnatějším okresem Zlínského kraje. Zároveň je také jeho okresem nejhustěji osídleným, na 1 km² tu připadá 187 obyvatel. V okrese Zlín se nachází 89 obcí, deset z nich má statut město¹ a jedna má statut městys². Podílem městského obyvatelstva 70,1 % jako jediný z okresů Zlínského kraje dosahuje hodnoty republikového průměru. Působí zde pět obcí s rozšířenou působností³, a to Luhačovice, Otrokovice, Valašské Klobouky, Vizovice a Zlín. (www.czso.cz)

Správní obvody ORP Valašské Klobouky a Luhačovice

Města Brumov-Bylnice a Valašské Klobouky náleží do správního obvodu ORP Valašské Klobouky a Slavičín do správního obvodu ORP Luhačovice. Oba správní obvody jako jediné v okrese Zlín hraničí se Slovenskou republikou. Územní vymezení správního obvodu ORP Valašské Klobouky není v souladu s vymezením okresů a patří do něj také obce Študlov a Valašské Příkazy z okresu Vsetín. Zmiňované správní obvody svou rozlohou 259 a 178 km² zabírají dohromady téměř polovinu území okresu Zlín. Žije zde však asi jen 20 % jeho obyvatel a tak mají oba správní obvody v rámci okresu nejmenší hustotu zalidnění. Dohromady se zde nachází 35 obcí, čtyři mají statut město. Jsou to obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky a Luhačovice a dále Brumov-Bylnice a Slavičín, jež jsou obcemi s pověřeným obecním úřadem.

¹ Brumov-Bylnice, Fryšták, Luhačovice, Napajedla, Otrokovice, Slavičín, Slušovice, Valašské Klobouky, Vizovice a Zlín

² Pozlovice

³ Dále ORP

Tab. 2: Základní ukazatele sídelní struktury správních obvodů obcí s rozšířenou působností v okrese Zlín k 31. 12. 2009

správní obvod obce s rozšířenou působností	rozloha (km ²)	počet obyvatel	hustota (obyvatel/km ²)	počet obcí celkem	počet obcí se statutem město	podíl městského obyvatelstva (%)
Luhačovice	178	19 270	108	15	2	63,2
Otrokovice	112	34 987	312	10	2	74,3
Valašské Klobouky	259	23 841	92	20	2	46,2
Vizovice	146	16 591	114	16	2	46
Zlín	350	99 023	283	30	2	80,2

Zdroj dat: www.zlin.czso.cz, vlastní zpracování

Ve zlínském kraji dále existuje 28 účelových mikroregionů. Všechny tři obce leží v mikroregionu Jižní Valašsko, tyto územní celky však nemají pevně vymezené hranice a mnohé z nich se částečně překrývají. Slavičín tak současně leží v mikroregionu Luhačovské zálesí a Valašské Klobouky v mikroregionu Ploština. (www.czso.cz)

1.2 Ekonomická charakteristika

Zlínský kraj

Po ekonomické stránce patří Zlínský kraj mezi zaostávající regiony. Je to důsledek způsobu restrukturalizace a privatizace průmyslu, přerušení důležitých obchodních kontaktů s ekonomickými subjekty na Slovensku, špatné dopravní dostupnosti kraje apod. Ekonomika je zde založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří zejména podniky zpracovatelského průmyslu, a to hlavně kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického a textilního. Jejich charakteristickou stránkou je však nízká úroveň modernizace výroby ve srovnání s Českou republikou.

Hornatou část kraje tvoří horské louky a pastviny poskytující možnosti pro specifické formy zemědělské produkce, například pasterectví. Pro nížinnou část v povodí řeky Moravy je rozhodující rostlinná výroba, zejména obilnářství. Význam zemědělství zde však v dlouhodobém vývoji klesá. (www.czso.cz)

Okres Zlín

Ve všech okresech Zlínského kraje figuruje jako dominantní odvětví ekonomické činnosti ekonomicky aktivního obyvatelstva průmysl. (www.czso.cz) V okrese Zlín je orientován především na strojírenskou a obuvnickou výrobu. (www.zlinskykraj.net)

Správní obvody ORP Valašské Klobouky a Luhačovice

Při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 bylo v průmyslových odvětvích ve správním obvodu ORP Valašské Klobouky zaměstnáno 38,9 % a ORP Luhačovice 35,6 % ekonomicky

aktivního obyvatelstva. Se správním obvodem ORP Valašské Klobouky je dlouhodobě spojena vysoká nezaměstnanost. (www.czso.cz)

Na území obou správních obvodů se z kategorie zaměstnavatelů s 500 a více zaměstnanci nachází jeden, a to Lázně Luhačovice, a.s. S počtem 250 až 499 zaměstnanců to je pak luhačovická firma Zálesí a.s. (www.hbi.cz) zabývající se především výrobou plastových dílů a laminátových tub (www.zalesi.cz), slavičinský Prabos plus, a.s. zaměřený na výrobu a prodej obuvi a pobočka firmy Groz-Beckert Czech, s.r.o. ve Valašských Kloboukách, která se zabývá výrobou šicích strojů a příslušenství. V kategorii 200 až 249 zaměstnanců zde působí zemědělský a potravinářský podnik Podravka – Lagris, a.s. se sídlem v Dolní Lhotě. (www.hbi.cz) Dalšími významnými zaměstnavateli ve správních obvodech ORP Valašské Klobouky a Luhačovice jsou TVD – Technická výroba, a.s.⁴ v Rokytnici (www.estav.cz), Cebes a.s.⁵ v Brumově-Bylnici, velkoobchod zemědělských strojů P&L, spol. s.r.o. v Biskupicích u Luhačovic, Polfin Ploština, s.r.o.⁶ a Conec, s.r.o.⁷ v Loučce nebo Javorník-cz-plus, s.r.o.⁸ se sídlem ve Štítné nad Vláří. (www.hbi.cz)

Tab. 3: Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Luhačovice a Valašské Klobouky a Zlínském kraji k 31. 12. 2009

velikostní kategorie	Zlínský kraj	správní obvod ORP Luhačovice	správní obvod ORP Valašské Klobouky
celkem	131 870	4 566	4 747
neuvedeno	72 192	2 483	2 396
bez zaměstnanců	44 449	1 569	1 886
1 - 5	9 927	330	311
6 - 9	1 685	62	48
10 - 19	1 687	55	55
20 - 24	405	16	11
25 - 49	729	25	21
50 - 99	441	17	13
100 - 199	211	5	5
200 - 249	42	1	0
250 - 499	60	2	1
500 a více	42	1	0

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

⁴ CNC zpracování plechů, kovovýroba

⁵ Výroba strojů a přístrojů

⁶ Výroba plastových obalů

⁷ Výroba konektorů

⁸ Ubytovací služby, výroba oken a dveří

2. Historicko-správní vývoj měst

Ve středověku náleželo území dnešního Zlínska k Olomouckému kraji. Po novém správním rozdělení v 17. století patřilo ke kraji Hradištskému, jehož součástí zůstalo až do zániku krajů v roce 1860⁹. Po celou dobu feudálního zřízení byly nejnižší správní jednotkou panství a statky. Panství je charakterizováno jako rozsáhlejší celek s větším počtem vesnic a zpravidla také s městečkem nebo městem a statek jako menší majetkový objekt s jednou nebo několika vesnicemi. Rozdělení na panství a statky zaniklo správní reformou roku 1850 a bylo nahrazeno zřízením politických a soudních okresů. Politický okres se zpravidla skládal z několika soudních okresů s okresními soudy. V roce 1949 byl tento typ okresů zrušen, vytvořeny okresy nové a na území Moravy a Slezska vznikly čtyři kraje. Byl mezi nimi poprvé také kraj Gottwaldovský, do kterého území dnešního Zlínska spadalo. Při územní reorganizaci roku 1960 byly tyto kraje i dosavadní okresy zrušeny, nahrazeny novými a území bylo zahrnuto do Jihomoravského kraje. V roce 1990 došlo ke zrušení všech krajů a okres Gottwaldov, do kterého trojice zkoumaných měst patřila, byl přejmenován na okres Zlín. Krajské zřízení bylo obnoveno v roce 2000 a území je od té doby součástí Zlínského kraje. (NEKUDA, et al., 1995)

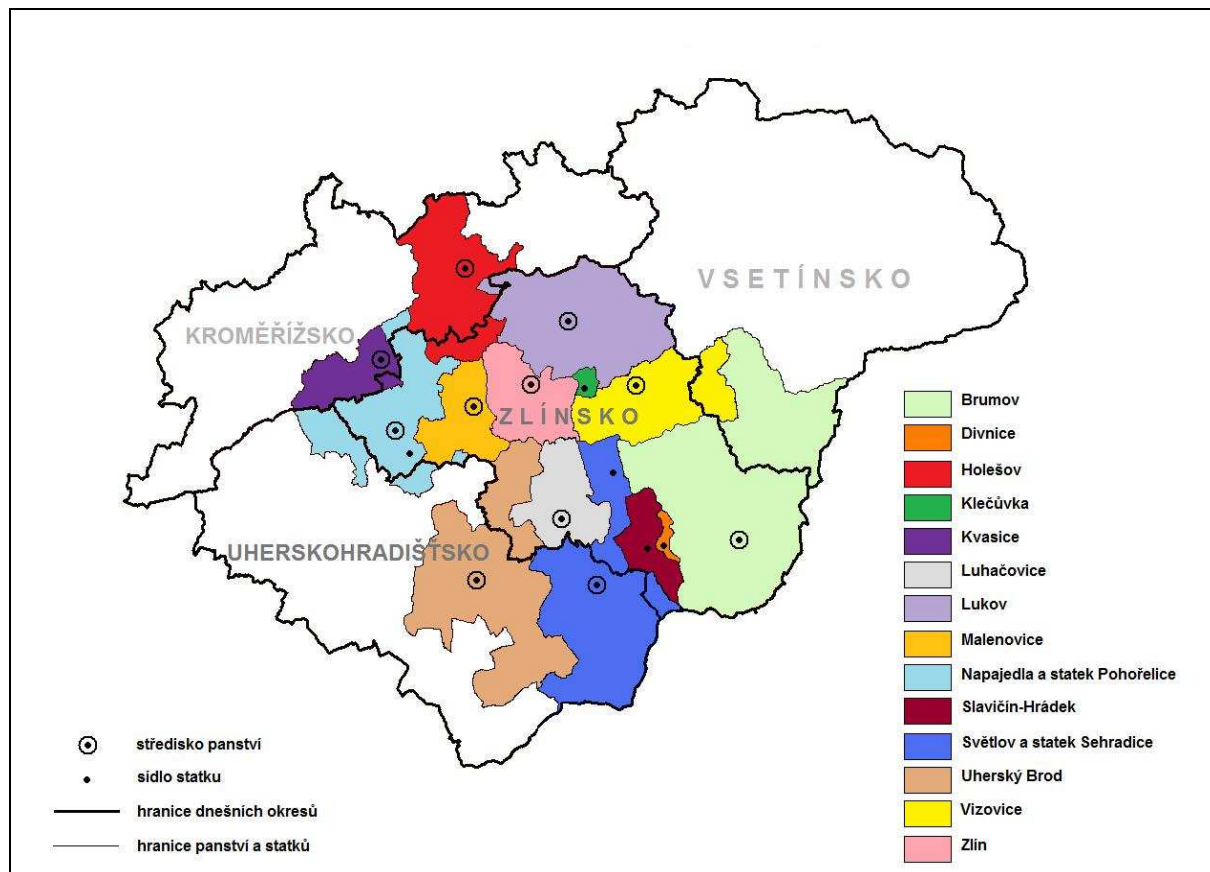
Brumov-Bylnice

Brumov je poprvé zmiňován v roce 1255 v souvislosti se stejnojmenným královským hradem, který byl zbudován k ochraně strategického Vlárského průsmyku. Náleželo k němu velké panství a Brumov byl navíc správním střediskem rozsáhlého pohraničního území tzv. Lucké provincie a sídlem provinciálního soudu. (POKLUDA, 1999) Rozsah brumovského panství tehdy přibližně odpovídal dnešním mikroregionům Jižní Valašsko a Hornolidečsko. (www.czso.cz) Bylnice se poprvé připomíná roku 1424. Vždy zůstávala součástí brumovského panství stejně jako její části vsi Svatá Sidonie a Svatý Štěpán založené při sklářských hutích v roce 1788 a 1815. V době zániku feudalismu podléhaly obce brumovského panství patrimoniální správě s centrem v Brumově až do vytvoření politických úřadů. Přestože byl Brumov střediskem rozsáhlého feudálního panství a sídlem vrchnostenských úřadů a soudu, byly nové okresní úřady přeneseny do Valašských Klobouk. Místní správce totiž bránil jejich zřízení. Poté byly Brumov i Bylnice zařazeny do okresního hejtmanství Uherský Brod a v rámci něj do soudního okresu Valašské Klobouky. V roce 1949 pak do okresu Valašské Klobouky v kraji Gottwaldov. Po zániku tohoto okresu i kraje byly Brumov, Bylnice a od roku 1954 samostatné obce Svatá Sidonie a Svatý Štěpán zařazeny do okresu Gottwaldov v Jihomoravském kraji. Během integračních procesů v 60. a 70. letech minulého století se nejprve v roce 1964 sloučily obce Brumov a Bylnice

⁹ Mezi lety 1850 – 1855 bylo obnoveno předchozí krajské zřízení a území patřilo opět do Olomouckého kraje

a nově vzniklému Brumovu-Bylnici byl rok na to udělen statut město, Svatá Sidonie a Svatý Štěpán přejmenovány na Sidonie a Štěpán a následně roku 1976 připojeny k Brumovu-Bylnici. V roce 1990 se Štěpán vrátil k názvu Svatý Štěpán. (NEKUDA, et al., 1995)

Obr. 2: Přibližný rozsah panství a statků v roce 1848 zasahujících do dnešního okresu Zlín

Zdroj dat: NEKUDA, et al., 1995, zdroj mapy: www.czso.cz, vlastní zpracování

Slavičín

První písemná zpráva o Slavičínu pochází z roku 1256. Do poloviny 14. století byl součástí statku Sehradice, do něhož trvale spadala také dnešní místní část Slavičina Nevšová, poprvé zmiňovaná roku 1449. Od té doby se Slavičín stal téměř na celé jedno století samostatným statkem, než byl připojen k brumovskému panství, a to až do druhé poloviny 16. století. Poté se stal opět samostatným statkem, složeným z částí Slavičín, Hrádek¹⁰, Mladotice¹¹ a Rokytnice, pod názvem Slavičín-Hrádek. V jeho sousedství se nacházel samostatný statek Divnice. První zmínka o nich je datována do roku 1378 jakožto součástí vlachovického statku, při kterém setrvaly přibližně do poloviny 17. století. Během správní reformy na konci feudálního období byl Slavičín, stejně jako jeho současné místní části Hrádek, Divnice a Nevšová, zahrnut do soudního okresu Valašské Klobouky¹². Mezi

¹⁰ Poprvé se připomíná v roce 1503

¹¹ Nejstarší dochovaná zmínka již z roku 1141

¹² Mladotice v této době splynuly se Slavičínem a staly se jeho součástí

lety 1910 a 1946 nesl Slavičín název Slavičín-Mladotice, v roce 1920 získal Hrádek přívlástek na Vlárské dráze. O tři roky později byly obce Slavičín-Mladotice, Hrádek na Vlárské dráze, Divnice a Nevšová přearženy do soudního okresu Bojkovice a z něj v roce 1949 do okresu Valašské Klobouky. Po zrušení tohoto okresu pak do okresu Gottwaldov. Při územní reorganizaci v roce 1960 byl Hrádek na Vlárské dráze připojen ke Slavičínu jako místní část Slavičín II, v roce 1964 Divnice jako Slavičín III a obec získala statut město. Roku 1976 se ke Slavičínu připojily Bohuslavice nad Vlání a roku 1980 obce Lipová, Nevšová, Petrůvka, Rokytnice, Rudimov a Šanov. (NEKUDA, et al., 1995) Lipová, Rudimov a Šanov se opět osamostatnily v roce 1992, Petrůvka v roce 1999, Rokytnice v roce 2000 a o rok později také Bohuslavice nad Vlání. (www.czso.cz)

Valašské Klobouky

První zmínka o nich se objevuje v písemných pramenech z roku 1241. V polovině 14. století byly založeny Nové Klobouky, na začátku 15. století došlo k jejich spojení se Starými Klobouky a vzniklo tak městečko s názvem Klobouky. Až do zrušení feudálního zřízení patřily Klobouky, stejně jako jejich dnešní místí části Lipina¹³, Mirošov¹⁴ a Smolina¹⁵, k brumovskému panství. Pouze Mirošov a Lipina se během své historie nakrátko staly samostatnými statky. Lipina na začátku 15. století a Mirošov ve druhé polovině 16. století. V roce 1850 se Klobouky staly sídlem soudního okresu v hejtmanství Uherský Brod. Po sloučení politických a soudních okresů zde sídlil smíšený okresní úřad podřízený krajskému úřadu v Uherském Hradišti. V roce 1875 se Klobouky oficiálně přejmenovaly na Valašské Klobouky. Mezi lety 1949 a 1960 se staly okresním sídlem, když došlo k vytvoření okresu Valašské Klobouky ze všech obcí stejnojmenného soudního okresu a částí soudních okresů Vizovice a Bojkovice. Po zrušení okresu Valašské Klobouky i kraje Gottwaldov bylo město začleněno do okresu Gottwaldov v kraji Jihomoravském. Během integračních procesů probíhajících ve druhé polovině 20. století se nejprve k Valašským Kloboukům v roce 1964 připojil Mirošov a Lipina se spojila s Křekovem za vzniku obce Lipina-Křekov. Ta se společně s obcí Poteč v roce 1976, stejně jako obce Smolina, Tichov a Vlachova Lhota v roce 1980, stala součástí města Valašské Klobouky. Během 90. let minulého století pak došlo k opačnému procesu. Samostatnost zpět nabyly obce Poteč¹⁶, Křekov, Vlachova Lhota¹⁷ a Tichov¹⁸. (NEKUDA, et al., 1995)

¹³ Poprvé připomínána roku 1412

¹⁴ První zmínka uváděna v roce 1460

¹⁵ Poprvé se připomíná roku 1503

¹⁶ V roce 1990

¹⁷ Obě obce v roce 1992

¹⁸ V roce 1993

3. Demografická analýza měst

3.1 Vývoj počtu obyvatel do roku 1989

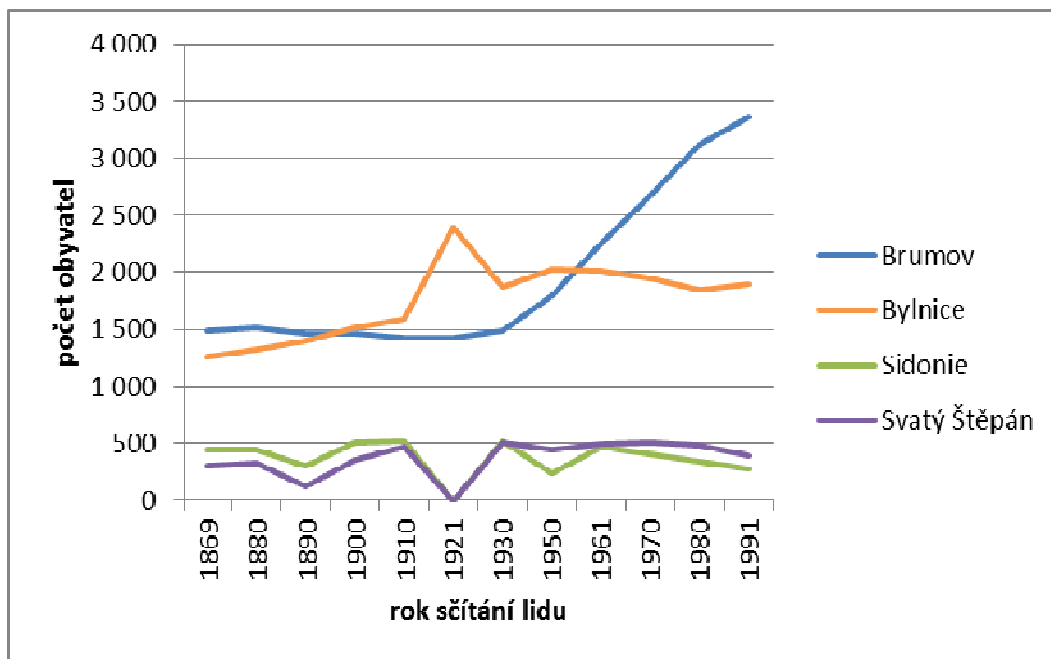
Všechny tři studované obce leží v pohraničním území, které mělo zvláštní význam v dobách, kdy české a uherské vládnoucí dynastie usilovaly o teritoriální zisky a prosazení strategicky výhodné hraniční linie. (POKLUDA, 1999) Území bylo důležitou křižovatkou obchodních cest a vstupní branou do Vlárského průsmyku. Pro svou polohu poblíž uherské hranice bylo proto v průběhu 17. a na počátku 18. století často postiženo ničivými vpády především uherských vojsk. (NEKUDA, et al., 1995)

Brumov-Bylnice

Brumov invaze nepřátelských vojsk nejhůře zasáhla ve druhé polovině 17. století, kdy byl vypálen a téměř zničen. (NEKUDA, et al., 1995) V roce 1790 žilo v Brumově 1 173 (KOHOUTEK, [1980?]) a v Bylnici 953 obyvatel (www.brumov-bylnice.cz), v roce 1834 to bylo 1 380 obyvatel v Brumově (KOHOUTEK, [1980?]) a 1 369 v Bylnici. (www.brumov-bylnice.cz) Počet obyvatel Brumova vzrostl i do roku 1850, a to na 1 559. Poté však jeho počet klesal v souvislosti se ztrátou privilegované postavení Brumova jako střediska feudálního panství. (KOHOUTEK, [1980?])

Od sčítání lidu v roce 1869 počet obyvatelstva Brumova i Bylnice pomalu narůstal. Pokles v roce 1890 byl způsoben jednak masovým vystěhovalectvím, jakožto důsledkem zrušení roboty a uvolnění poddaných, pro něž region nedisponoval dostatkem průmyslu a zemědělské půdy (KOHOUTEK, [1980?]) a jednak emigrací obyvatelstva ze sklářských kolonií v Sidonii a Svatém Štěpáně z důvodu zastavení výroby v místních sklárnách. Po obnovení jejich provozu počet obyvatel v těchto osadách opět vzrostl. Růst populace v následujících letech, a to především v Bylnici, byl spojen hlavně s vybudováním železniční tratě Vlárská dráha. (www.brumov-bylnice.cz) Propad v roce 1921 byl důsledkem útrap, které s sebou přinesla první světová válka. Do roku 1930 počet obyvatel obou obcí rostl a to opět především díky železnici, tentokrát z Bylnice směrem na Vsetín. (KOHOUTEK, [1980?]) Úbytek počtu obyvatel v roce 1950 se týkal jen Sidonie a Svatého Štěpána. Způsobilo jej zrušení skláren ve 30. letech, které vedlo k emigraci sklářů. (www.brumov-bylnice.cz) Od roku 1950 výrazně rostl pouze počet obyvatel Brumova v souvislosti s rozvojem průmyslové výroby díky elektrotechnickému záводу MEZ Brumov. V této místní části došlo k vybudování desítek nových bytů a jiných sociálních a zdravotních zařízení (KOHOUTEK, [1980?]), což mělo za následek postupné vylidňování ostatních místních částí města Brumov-Bylnice, ze kterých se sem lidé stěhovali. (www.brumov-bylnice.cz)

Obr. 3: Vývoj počtu obyvatel místních částí obce Brumov-Bylnice od roku 1869 do roku 1991¹⁹

Zdroj dat: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005, vlastní zpracování

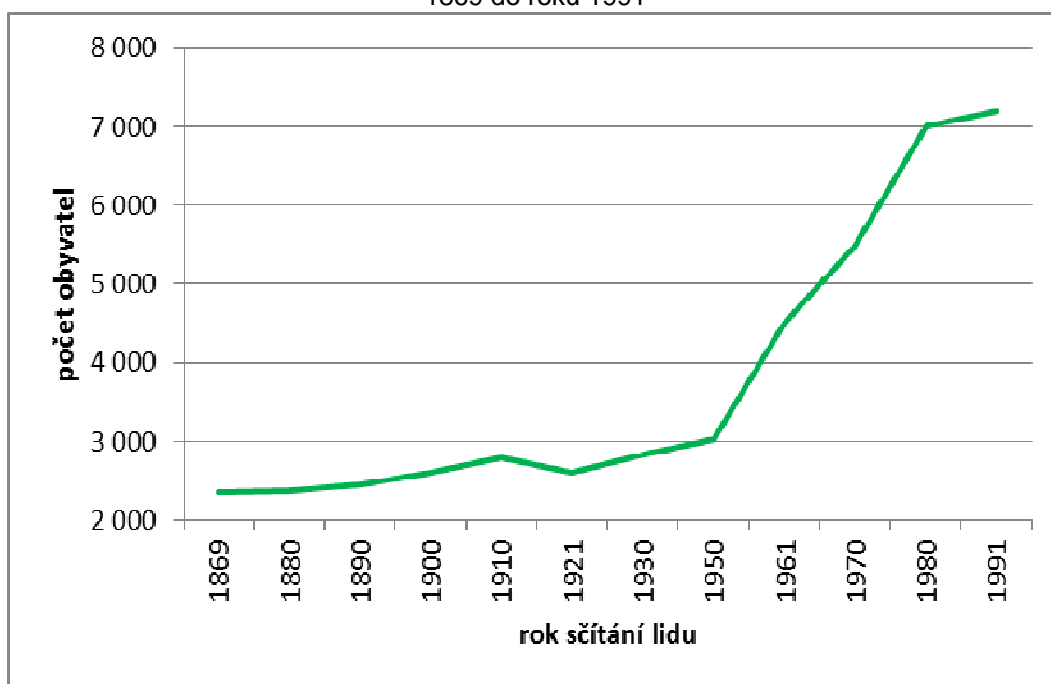
Slavičín

Oblast Slavičina byla během své historie taktéž mnohokrát zpustošena. Nejhorším obdobím bylo 17. století, kdy husitské války a poté třicetiletá válka vylidnily celý kraj. Na konci 18. století měl Slavičín společně s Mladotice 750 obyvatel. V roce 1834 měl samotný Slavičín 429 obyvatel a dosahoval stejné velikosti jako jeho dnešní místní části Divnice (394 obyvatel), Hrádek (438 obyvatel), Nevšová (487 obyvatel) a vesnice Mladotice (490 obyvatel).

Zatímco se v následujících letech počet obyvatel těchto obcí příliš neměnil, do sčítání roku 1869 se Slavičín v tomto ohledu více než zdvojnásobil a žilo zde 1 004 obyvatel. Důvodem tohoto nárůstu bylo administrativní připojení obce Mladotice ke Slavičinu. (NEKUDA, et al., 1995) Po roce 1869 populace města pomalu narůstala až do roku 1910. Pokles počtu obyvatelstva v roce 1921 byl způsoben první světovou válkou a následnou potravinovou krizí. Poté počet obyvatel opět mírně rostl v souvislosti s rozvojem řemesel a malých i větších podniků v regionu. V tabulce v příloze si můžeme povšimnout výrazného zvýšení počtu obyvatel Divnic a mírného poklesu v obcích Hrádek a Nevšová v roce 1950. Po druhé světové válce zde probíhala rekonstrukce vojenské muniční továrny, což s sebou přineslo velkou koncentraci dělníků z okolí právě do Divnic. Od roku 1950 počet obyvatel Slavičina prudce narůstal, což bezprostředně souviselo s neustále se rozrůstajícím podnikem Vlárské strojírny. V souvislosti s širokou působností tohoto podniku totiž docházelo k velké bytové výstavbě v městské části Slavičín. (KOLEKTIV AUTORŮ, 2006)

¹⁹ Výrazné výkyvy os Bylnice, Sidonie a Svatého Štěpána v roce 1921 jsou způsobeny přičtením obyvatel Sidonie a Svatého Štěpána k obyvatelům Bylnice

Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel v obci Slavičín (včetně jeho současných místních částí) od roku 1869 do roku 1991

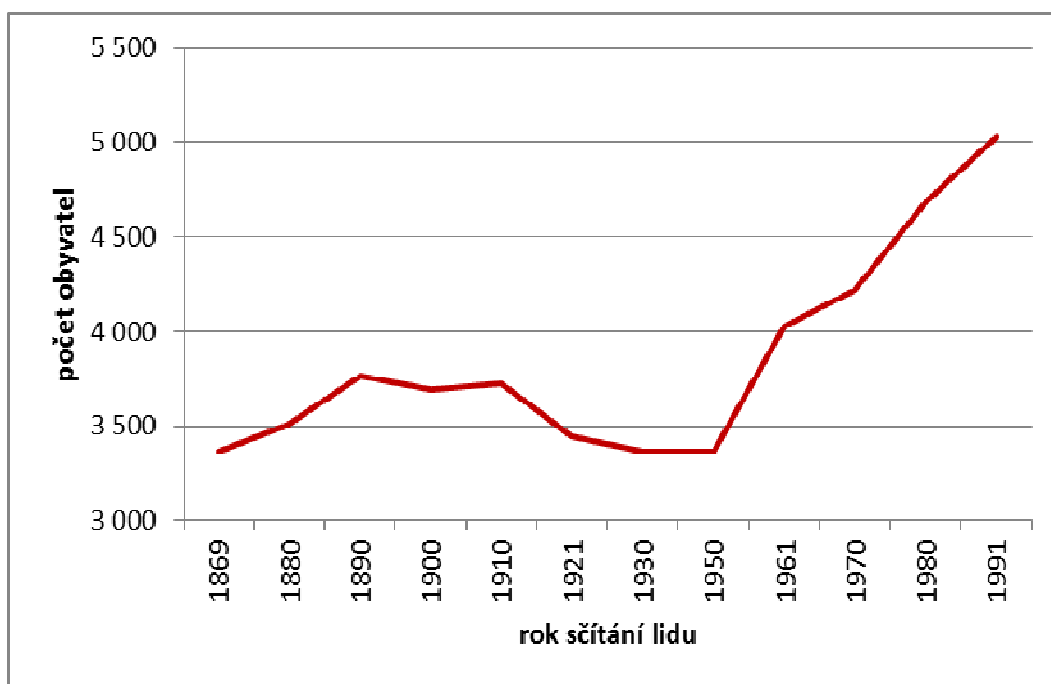
Zdroj dat: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 1995, vlastní zpracování

Valašské Klobouky

Ani Valašské Klobouky se během své historie nevyhnuly nájezdům nepřátelských vojsk. Nejhorší období si prožily na začátku 18. století, kdy byly vypleněny a třicet let zůstaly zcela pusté. (NEKUDA, et al., 1995) Na konci století, a to roku 1790, už zde ale žilo 3 345 obyvatel. V roce 1834 se jejich počet snížil na 2 855 vlivem epidemie cholery. (PEŘINKA, 1905) Počet obyvatel rostl především po roce 1850, kdy se město stalo sídlem okresního soudu a berního úřadu. (NEKUDA, et al., 1995) Růst populace ale nebyl příliš výrazný, protože zemědělství, jež zde bylo základním způsobem obživy obyvatel, nemohlo dále uživit jejich rostoucí počet a docházelo k vlně emigrací. (www.valasskeklobouky.cz)

V roce 1896 postihl Valašské Klobouky krutý požár, označovaný za největší požár Moravy 19. století, při kterém shořela více než polovina města (ODEHNAL, 2005), což také značně zpomalilo jejich vývoj. Kromě toho byl pomalý nárůst obyvatelstva charakteristický pro Valašské Klobouky až do roku 1950 způsoben zanikáním tradičních řemeslných oborů. Mezi lety 1910 a 1921 se na vývoji počtu obyvatel také negativně podepsala první světová válka. Po odeznění krize z 30. let došlo k nové vlně oživení podnikání a rozkvětu oblasti a počet obyvatel místní části Valašské Klobouky po dvaceti letech přestal klesat. (NEKUDA, et al., 1995) Nejvýraznější změny ale nastaly až po druhé světové válce při zvýšení industrializace v 50. letech. Ve městě docházelo k výstavbě sídlišť a počet obyvatel po roce 1950 výrazně vzrostl. (www.valasskeklobouky.cz) Počet obyvatel ostatních současných místních částí měl mimo období první světové války převážně stoupající tendenci, od roku 1961 se obce zase postupně vylidňovaly.

Obr. 5: Vývoj počtu obyvatel v obci Valašské Klobouky (včetně jejich současných místních částí) od roku 1869 do roku 1991

Zdroj dat: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005, vlastní zpracování

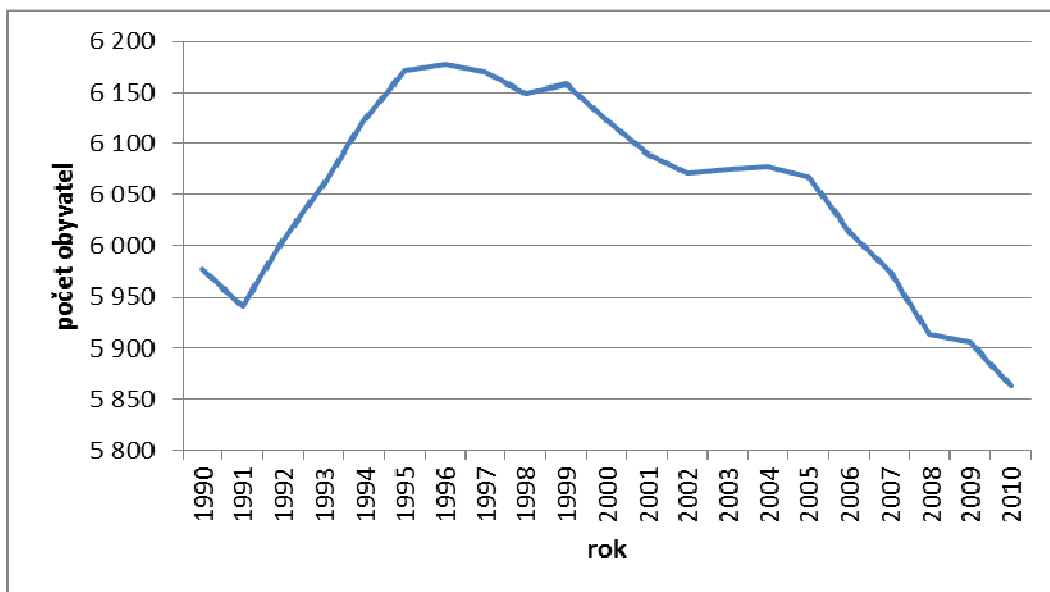
3.2 Vývoj počtu obyvatel po roce 1989

Na rozdíl od Zlínského kraje, kde počet obyvatel klesá od roku 1994 do roku 2006, je ve studovaných obcích Brumov-Bylnice a Slavičín úbytek obyvatelstva zaznamenán až od let 1995 a 1996 a je trvalého rázu. Vývoj počtu obyvatel obce Valašské Klobouky není situací v kraji ovlivněn a má specifický průběh. Pro Slavičín a Valašské Klobouky je společné, že zde dochází k poklesu počtu obyvatel, především kvůli osamostatňování obcí, které byly jejich místními částmi. (www.czso.cz)

Brumov-Bylnice

Brumov-Bylnice dlouhodobě zaujímá pozici pátého největšího města v okrese Zlín. Na začátku 90. let zde počet obyvatelstva balancoval na hranici šesti tisíc a později se pohyboval mírně nad ní. Vrcholu v počtu obyvatel dosáhl Brumov-Bylnice v roce 1996, kdy zde žilo 6 177 lidí. Od té doby počet obyvatel města trvale klesal, výjimkou byl pouze rok 1999. V roce 2007 velikost populace klesla pod 6 000 a v roce 2010 měl Brumov-Bylnice 5 863 obyvatel.

Obr. 6: Vývoj počtu obyvatel obce Brumov-Bylnice k 1. 1. od roku 1990 do roku 2010

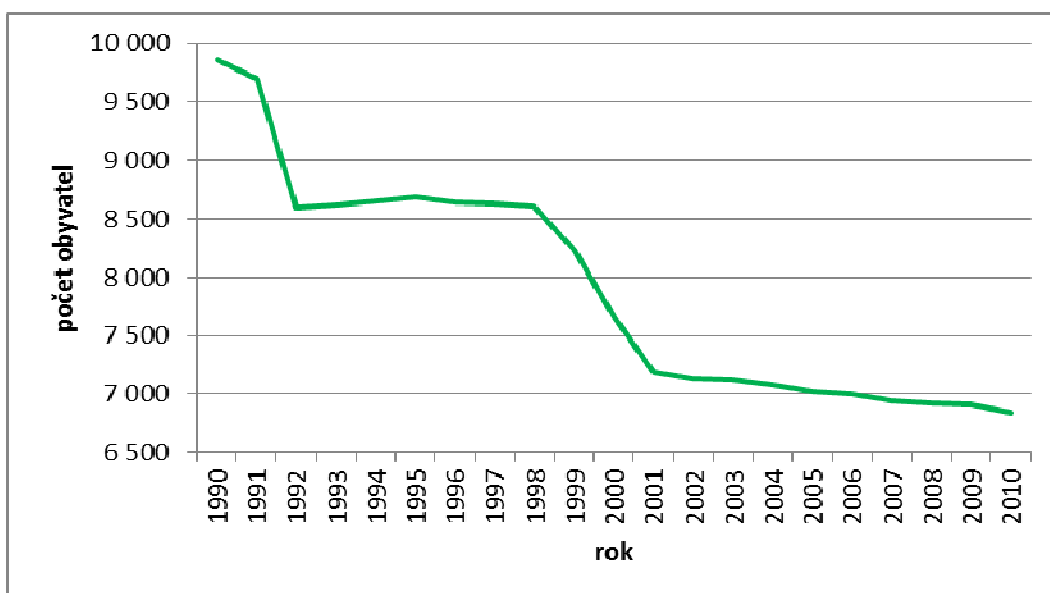

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Slavičín

Po roce 1989 Slavičín atakoval hranici deseti tisíc obyvatel a až do roku 1999 zaujímal pozici třetího největšího města v okrese Zlín. Ztráta tohoto postavení souvisela s postupným odlučováním jednotlivých obcí od města. O více než tisíc obyvatel se populace Slavičina zmenšila v roce 1991, kdy se oddělily obce Lipová, Rudimov a Šanov. Dalších téměř patnáct set obyvatel Slavičín ztratil mezi lety 1998 – 2000, kdy se postupně odloučily Petrůvka, Rokytnice a Bohuslavice nad Vlčí. V tomto roce už byla třetí největší obcí okresu Napajedla, a to po Zlínu a Otrokovcích. V současné době ve městě žije 6 847 obyvatel, což je od roku 1989 nejméně.

Obr. 7: Vývoj počtu obyvatel v obci Slavičín k 1. 1. od roku 1990 do roku 2010

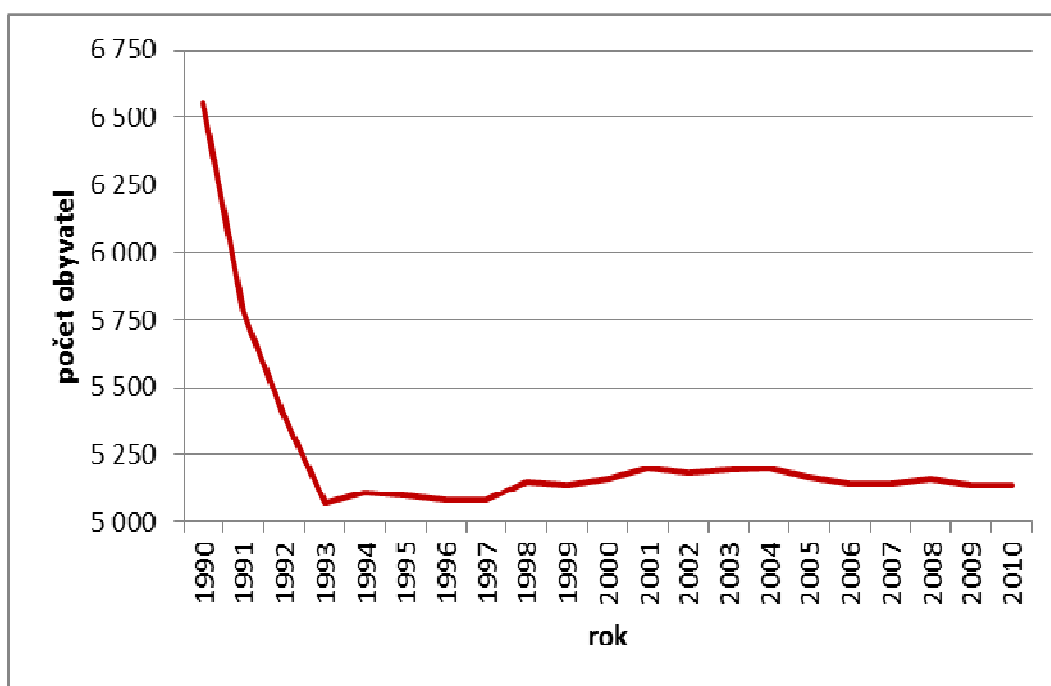

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Valašské Klobouky

Vrcholu v této charakteristice město dosáhlo v roce 1990, kdy mělo 6 556 obyvatel. Po odtržení Poteče v roce 1990 klesl počet obyvatelstva pod hranici 6 000, kde zůstal do dneška. V průběhu 90. let se osamostatňovaly další obce, v roce 1991 Křekov a Vlachova Lhota, o rok později Tichov a počet obyvatel stále klesal, až se dostal těsně nad hranici 5 000. Na rozdíl od obcí Brumov-Bylnice a Slavičín však počet obyvatel od té doby nijak výrazně neklesá a je poměrně stabilní. V současnosti má město 5 141 obyvatel a zaujímají sedmé místo v okrese. (www.czso.cz)

Obr. 8: Vývoj počtu obyvatel obce Valašské Klobouky k 1. 1. od roku 1990 do roku 2010

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

3.3 Dynamika obyvatelstva

Od roku 1994 do roku 2006 byl ve Zlínském kraji zaznamenán úbytek obyvatel přirozenou měnou, to znamená, že každoročně zemřelo více lidí, než se jich narodilo. Na snižování počtu obyvatel Zlínského kraje neměl vliv jen přirozený úbytek, ale i záporné migrační saldo. Od roku 2006 díky kladnému přirozenému přírůstku i saldu migrace počet obyvatel kraje rostl, ovšem od roku 2008 zase klesá. (www.czso.cz)

Brumov-Bylnice

V roce 1993 se v obci narodilo 105 dětí, což bylo nejvíce během studovaného období a díky podprůměrnému počtu zemřelých byl v tomto roce zaznamenán nejvyšší přirozený přírůstek, a to 52 osob. Naopak nejvyšší přirozený úbytek byl zjištěn v roce 2005, kdy dosáhl hodnoty -11. Nejvíce lidí se zde přistěhovalo v roce 1991 (138), v tomto roce dosáhlo saldo

migrace nejvyšší hodnoty (26) a byl zaznamenán i nejvyšší celkový přírůstek, a to 65 osob. Nejnižší saldo migrace bylo zjištěno v roce 2007 (-55) a také kvůli zápornému přirozenému přírůstku byl v tomto roce zaznamenán nejvyšší celkový úbytek -61 osob. Celkový přírůstek se do roku 1995 pohyboval v kladných hodnotách, po tomto roce pak spíše v záporných.

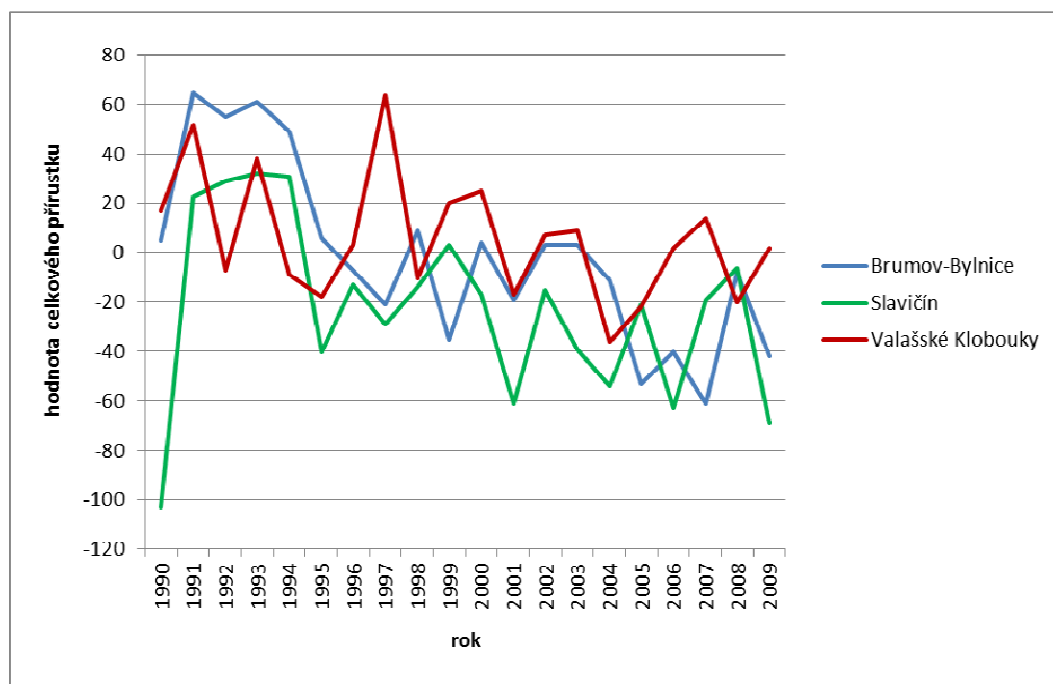
Slavičín

Po roce 1989 se až do roku 1993 ve Slavičíně každoročně rodilo více než 100 dětí. Nejvíce pak v roce 1991 (145), kdy byl i přes téměř nejvyšší počet zemřelých zaznamenán nejvyšší přirozený přírůstek, a to 50 osob. Naopak nejvyššího přirozeného úbytku -25 bylo dosaženo v roce 1997. Kromě roku 1994, kdy bylo zaznamenáno nejvyšší saldo migrace (9), a roku 1998 je jeho hodnota ve Slavičíně vždy záporná. Nejvíce lidí se vystěhovalo v roce 1990 (226) a saldo migrace dosáhlo nejnižší hodnoty -128. Nejvyšší celkový přírůstek byl 32 v roce 1993 a nejvyšší úbytek -103 osob v roce 1990, v tomto roce byla zaznamenána jednak nejvyšší úmrtnost a jednak se vystěhovalo nejvíce lidí.

Valašské Klobouky

Nejvíce dětí se zde narodilo v roce 1991, a to 109. Tento rok se tak stal jediným, kdy se v obci narodilo více než 100 dětí a zároveň rokem s největším přirozeným přírůstkem (52). Nejvyšší přirozený úbytek byl zaznamenán v roce 2005, a to -11. Do roku 1993 se do města každoročně přistěhovalo více než 100 lidí, nejvíce pak v roce 1990 (165). V dalších letech byla tato hranice překonána pouze v roce 1997, kdy bylo zaznamenáno nejvyšší saldo migrace (45). Naopak nejnižší hodnoty migrační saldo dosáhlo v roce 2004 (-35), kdy došlo k největšímu vystěhování obyvatel od roku 1993. Nejvyšší (64) a nejnižší (-36) hodnota celkového přírůstku je ve Valašských Kloboukách spojena s nejvyšší a nejnižší hodnotou salda migrace. (www.czso.cz)

Obr. 9: Celkový přírůstek obyvatel obcí Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky od roku 1990 do roku 2009

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

3.3.1 Dojížd'ka do zaměstnání a škol

Brumov-Bylnice

Město je centrem dojížd'ky především pro Nedašovsko²⁰, odkud do Brumova-Bylnice vyjíždí celkem 198 osob. Co se týká jednotlivých obcí, tak nejvíce lidí zde dojíždí z Valašských Klobouk, a to 120. Hlavním centrem dojížd'ky pro Brumov-Bylnici jsou Valašské Klobouky, kam z města vyjíždí 444 lidí. Brumov-Bylnice má jako jediná studovaná obec záporné saldo dojížd'ky, jednou z příčin je absence středních škol.

Slavičín

Slavičín je hlavním centrem dojížd'ky pro Bohuslavice nad Vlárí, Lipovou, Petrůvku, Rokytnici, Rudimov, Šanov, Štítnou nad Vlárí-Popov, Vlachovice a Vysoké Pole, tedy hlavně pro obce, jež byly v minulosti jeho místními částmi. Čistě z bývalých částí sem dojíždí asi 35 % všech dojíždějících. Nejvíce lidí zde však dojíždí z Brumova-Bylnice, a to 203. Hlavním centrem dojížd'ky pro Slavičín je Zlín, kde do zaměstnání nebo škol vyjíždí 325 osob.

Valašské Klobouky

Valašské Klobouky jsou hlavním centrem dojížd'ky pro obce, které bývaly jejich součástí, tedy Křekov, Poteč, Tichov a Vlachovu Lhotu. Počet dojíždějících z těchto obcí se podílí asi 20 % na celkové dojížd'ce do města. Hlavním centrem dojížd'ky jsou také

²⁰ Návojná, Nedašov, Nedašova Lhota

pro Brumov-Bylnici, odkud zde dojíždí nejvíce lidí. Hlavním centrem dojížděky pro Valašské Klobouky je Zlín, kde vyjíždí 131 osob. Valašské Klobouky mají ze všech tří obcí nejvyšší saldo dojížděky, a to 850. (Dojížděka do zaměstnání a škol, 2003)

3.4 Struktura obyvatelstva podle biologických a kulturních znaků

3.4.1 Struktura podle pohlaví

Zastoupení pohlaví jak ve Zlínském kraji, tak v okrese Zlín se během let mění minimálně a pohybuje se mírně nad hranicí 48,5 % mužů a 51,5 % žen. U správních obvodů ORP Valašské Klobouky a Luhačovice už je situace jiná. V prvním z nich se počet mužů a žen stále více srovnává, až se v roce 2009 vyrovnal úplně. Ve druhém správním obvodě zase dochází k opačnému vývoji a nepatrně zde roste převaha žen.

V Brumově-Bylnici jako v jediné z trojice zkoumaných obcí převažují muži nad ženami. V roce 2009 to bylo 50,4 % mužů a 49,6 % žen a tento rozdíl byl největší ze všech sledovaných let. V počtu osob se jednalo o 45. Přestože je vyrovnaný poměr mužů a žen pro správní obvod ORP Valašské Klobouky příznačný, přímo město Valašské Klobouky se v této charakteristice z průměru vymyká. Největší rozdíl v poměru mezi pohlavími ve sledovaných letech zde nastal v roce 2001, kdy bylo v obci 47,8 % mužů a 52,2 % žen, kterých tak bylo o 231 více. Slavičín je v tomto ohledu typickou obcí správního obvodu, ve kterém leží. A tak největšího rozdílu zde poměr mezi muži a ženami dosáhl v roce 2009, kdy v obci žilo 48,7 % mužů a 51,3 % žen, což bylo o 185 žen více. (www.czso.cz)

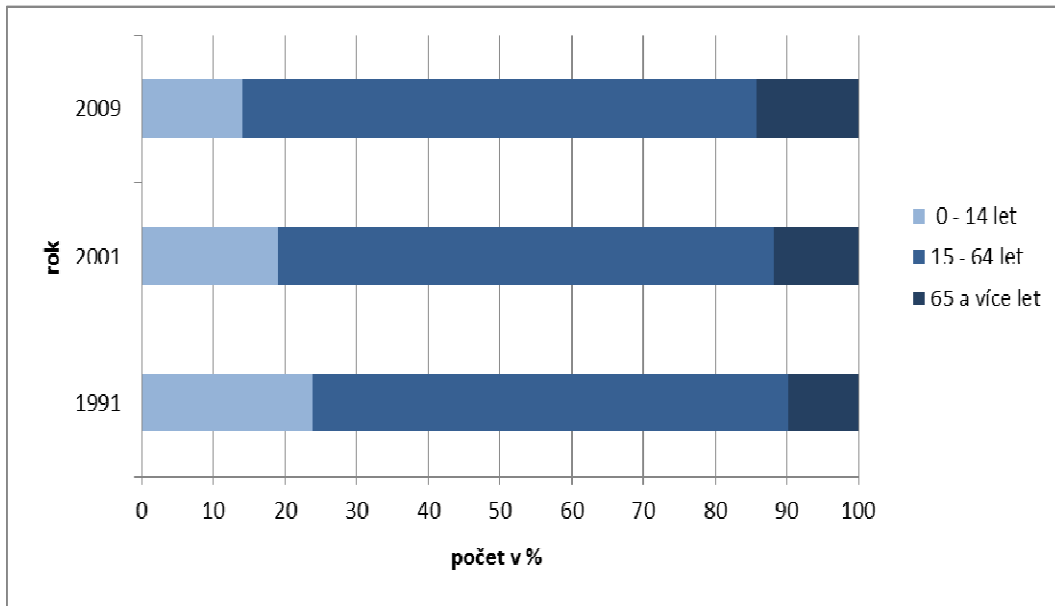
3.4.2 Struktura podle věku

Věková skladba obyvatel je výsledkem vývoje plodnosti, úmrtnosti a migrace. Počet a podíl dětí do 15 let věku se v populaci snižuje a dochází ke stárnutí populace. Stejně jako v celé České republice byly i zde tyto početní změny ve věkové kategorii 0 – 14 let ovlivněny zejména poklesem porodnosti po roce 1990 a ve věkové kategorii 65 a více let zase prodlužováním délky života.

Brumov-Bylnice

Ze studovaných obcí pouze v Brumově-Bylnici dochází ke stálému růstu počtu obyvatel ve věkové kategorii 15 – 64 let. Počet dětí a důchodců zde byl v roce 2009 téměř vyrovnaný, index stárání, jenž vyjadřuje jejich poměr, dosáhl hodnoty 102,6.

Obr. 10: Věková skladba obyvatelstva v obci Brumov-Bylnice v roce 1991, 2001 a 2009

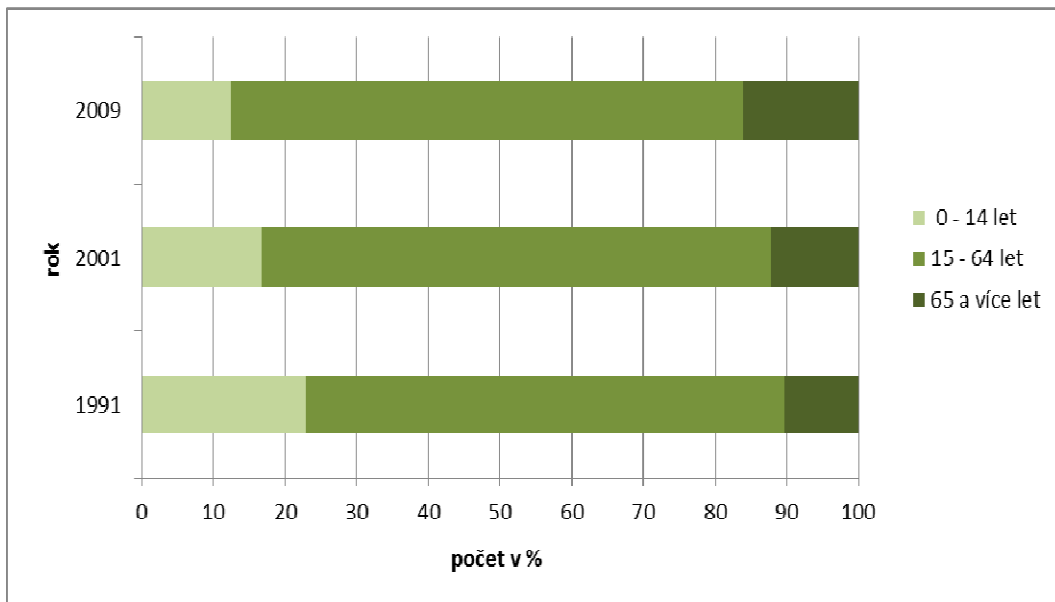

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

Slavičín

Nejstarší populaci má Slavičín. Index stáří v roce 2009 byl 129,1 a výrazně tak převyšoval hodnotu indexů staří správního obvodu ORP Luhačovice, Zlínského kraje i celé České republiky. Počet obyvatel střední věkové kategorie v dlouhodobém vývoji klesá, což je pro správní obvod ORP Luhačovice typické.

Obr. 11: Věková skladba obyvatelstva v obci Slavičín v roce 1991, 2001 a 2009

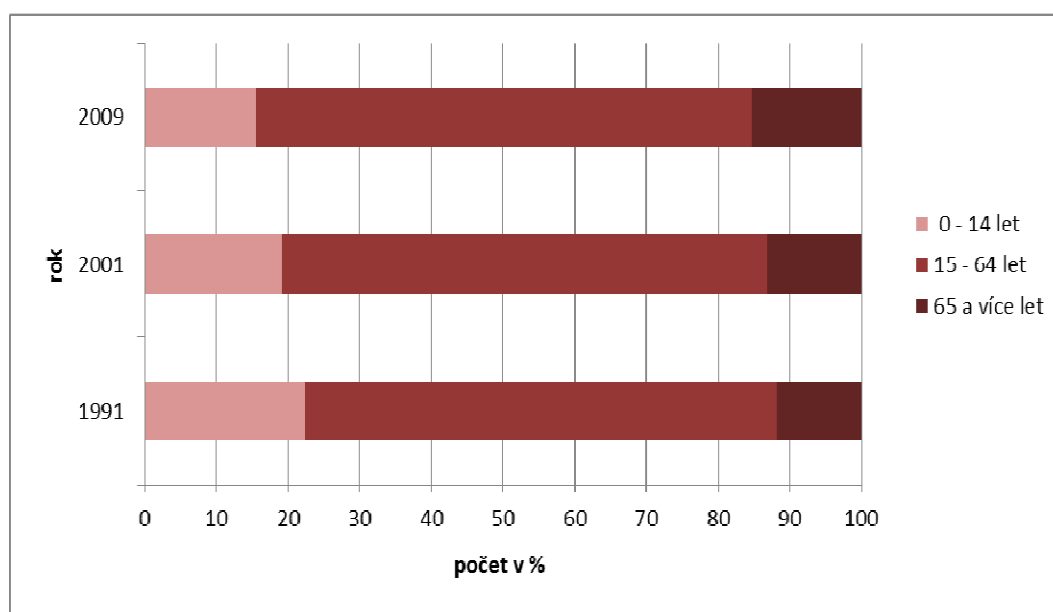

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

Valašské Klobouky

Ve Valašských Kloboukách jako v jediné ze studovaných obcí v roce 2009 převažovaly děti nad důchodci a index stáří byl 98,9. Tento trend je pro správní obvod ORP Valašské Klobouky charakteristický. Počet obyvatel věkové kategorie 15 – 64 let do roku 2001 klesal, od tohoto roku pak zase rostl. (www.czso.cz)

Obr. 12: Věková skladba obyvatelstva obce Valašské Klobouky v roce 1991, 2001 a 2009

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

3.4.3 Struktura podle národnosti

Nejvíce obyvatel všech tří obcí se hlásí k české národnosti. Procentuální zastoupení tří hlavních národností odpovídá hodnotám v kraji. Výjimkou je město Brumov-Bylnice. Obyvatelé této obce mají zřejmě velké moravské cítění a k moravské národnosti se tu přihlásilo 24 % její populace. Ve zbylých dvou obcích a Zlínském kraji to přitom bylo kolem 10 %. Přestože města leží poblíž česko-slovenské hranice, podíl občanů slovenské národnosti kolem 2 % nikterak nepřevyšuje podíl občanů této národnosti v ČR a kromě Slavičina je zde dokonce nižší. Největší podíl občanů s jinou než českou, moravskou nebo slovenskou národností mají Valašské Klobouky. Nejvíce z těchto občanů se tu hlásí k ruské národnosti, v Brumově-Bylnici k romské a ve Slavičině stejně jako ve Zlínském kraji k ukrajinské. (www.czso.cz)

3.4.4 Struktura podle náboženského vyznání

Obyvatelstvo ve Zlínském kraji je nábožensky založeno. Podíl věřících je zde jako v jediném kraji České republiky větší než podíl obyvatel bez vyznání. Ve studovaných obcích

je pak tato hodnota ještě daleko vyšší než v kraji²¹. Nejvíce věřících je v Brumově-Bylnici, téměř 80 %, a nejméně ve Slavičíně 65 %. Většina věřících se hlásí k římsko-katolické církvi. (www.czso.cz)

Tab. 4: Obyvatelstvo obcí Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky podle náboženského vyznání v roce 2001

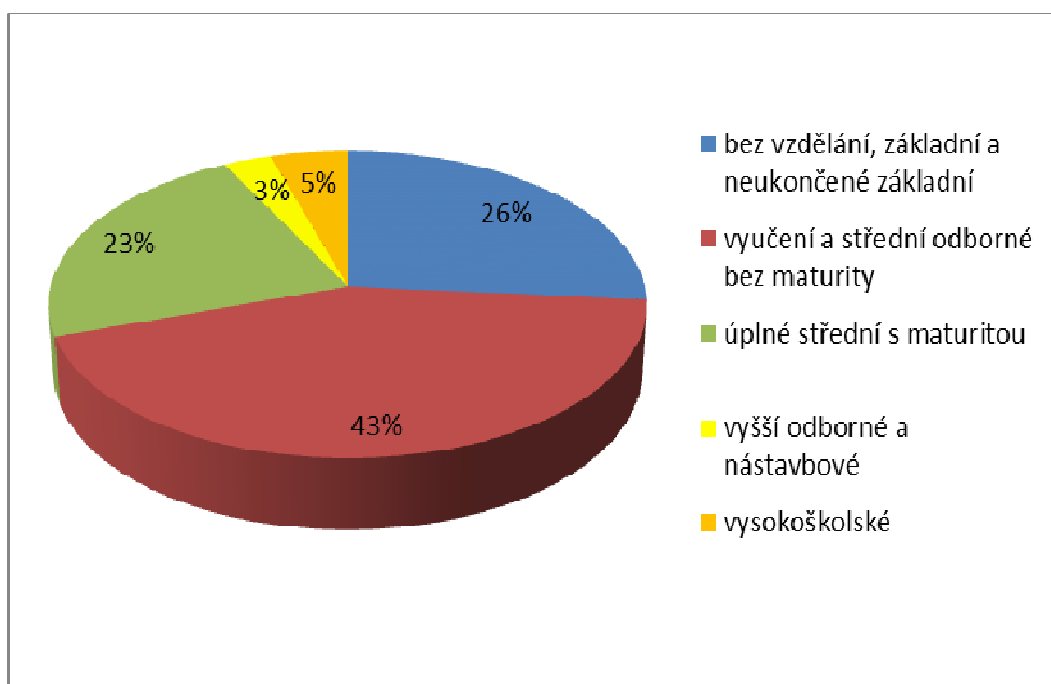
město	obyvatelstvo úhrnem	bez vyznání	věřící	nezjištěno
Brumov-Bylnice	6091	892	4828	371
Slavičín	7159	2035	4637	487
Valašské Klobouky	5191	880	3870	441

Zdroj: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

3.4.5 Struktura podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Ve všech třech městech je vzdělanostní struktura obyvatelstva staršího patnácti let podobná jako ve Zlínském kraji i v České republice. Přibližně čtvrtina obyvatel má základní vzdělání, kolem 40 % střední bez maturity, čtvrtina střední s maturitou a kolem 10 % tvoří osoby s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním. V obci Brumov-Bylnice je nejvíce lidí se základním a středním vzděláním bez maturity, ve Slavičíně pak se středním s maturitou. Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob je největší ve Slavičíně a Valašských Kloboukách, kde na rozdíl od Brumova-Bylnice přesahuje 10 % hranici. (www.czso.cz)

Obr. 13: Vzdělanostní struktura v obci Brumov-Bylnice v roce 2001²²

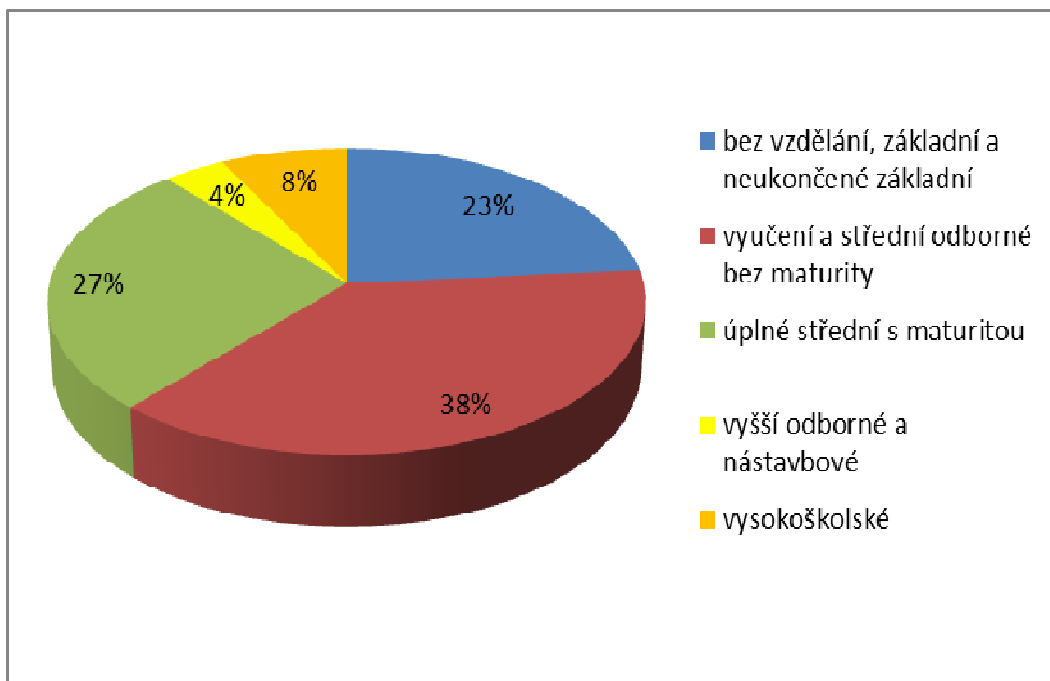

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

²¹ Ve Zlínském kraji bylo v roce 2001 55 % obyvatel věřících

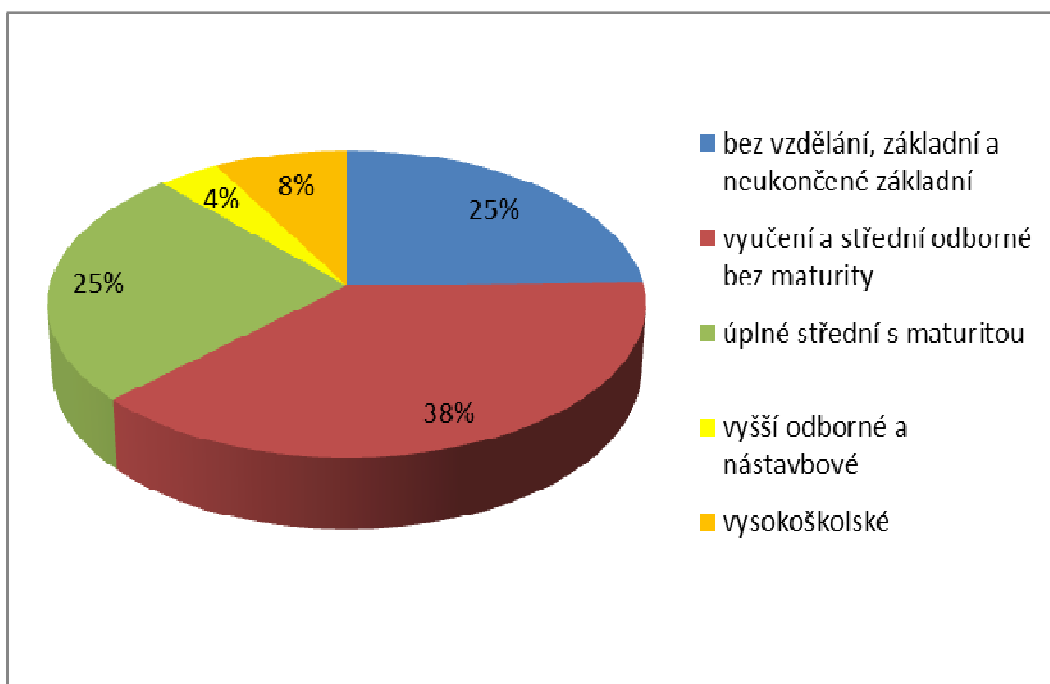
²² Lidé s nezjištěným vzděláním nejsou v grafu zahrnuti

Obr. 14: Vzdělanostní struktura v obci Slavičín v roce 2001²³

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

Obr. 15: Vzdělanostní struktura v obci Valašské Klobouky v roce 2001²⁴

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

²³ Lidé s nezjištěným vzděláním nejsou v grafu zahrnuti

²⁴ Lidé s nezjištěným vzděláním nejsou v grafu zahrnuti

4. Ekonomická analýza měst

4.1 Ekonomický vývoj do roku 1989

Pro všechny tři obce je společné, že v určitých řemeslných odvětvích dosáhly ve své době světové proslulosti. Ať už to bylo soukenictví ve Valašských Kloboukách, zvěrokleštičství na Slavičínsku nebo sklářství ve sklářských osadách v Sidonii a Svatém Štěpáně. Zároveň obce leží v pro zemědělství nepříznivých podmínkách, v oblasti, kde je půda chudá na minerály a velká svažitost a členitost pozemků ztěžuje jejich obdělávání. Proto zde po druhé světové válce dochází hlavně k rozvoji průmyslu. (KOLEKTIV AUTORŮ, [1985?])

Brumov-Bylnice

Důležitým obdobím hospodářského rozvoje a prosperity pro Brumov bylo 16. století, kdy zde došlo k založení pivovaru. Stal se tak nejstarším průmyslovým zařízením svého druhu na Valašsku, dlouhou dobu byl však jediným významnějším podnikem ve městě. Dalším větším odvětvím zde bylo ještě koželužnictví a zpracování dřeva. Na sklonku 18. století zasáhly i na Brumovsko první formy kapitalistického podnikání. Byly tu založeny dvě sklárny a manufaktura na výrobu sukna, které ovšem brzy zanikly. A tak jsou koncem 19. století v Brumově a Bylnici kromě pivovaru významnějšími podniky pouze parní pily a cihelny v každé obci po jedné. Těžiště průmyslové výroby se v této době nachází ve sklářských koloniích v Sidonii a Svatém Štěpáně. K zániku těchto skláren došlo ve 30. letech 20. století, kdy po vypuknutí velké hospodářské krize v roce 1929 neodolaly tlaku konkurence. Hospodářský rozvoj regionu s sebou postupně přineslo vybudování železniční tratě Vlárská dráha v roce 1888 (www.brumov-bylnice.cz), díky níž se Bylnice stala železničním uzlem na trase Brno – Trenčianská Teplá. Význam Bylnice jakožto dopravního uzlu ještě vzrostl za první republiky, kdy byla spojena se Vsetínem Masarykovou drahou dokončenou roku 1928, která podstatně zvýšila dostupnost jak Bylnice, tak i Brumova. (KOHOUTEK, [1980?])

Rozhodující význam pro poválečnou industrializaci města mělo založení elektrotechnického závodu MEZ Brumov, jehož hlavním výrobním produktem byly elektrické svářečky, jejichž výroba zde byla soustředěna z celého Československa. (HRABINEC, 2007) Dále se v podniku vyráběly akumulátory, generátory, sběrné kroužky apod. Byl původně založen jako pobočka MEZu Vsetín, později se stal samostatným národním podnikem a na konci 50. let založil svou vlastní provozovnu ve Svatém Štěpáně. (NEKUDA, et al., 1995) V Brumově také stále fungoval pivovar, jeho vývoz byl zaměřen především na Slovensko. (SLÁMEČKA, et al., 1973) Významnou hospodářskou složkou Bylnice byly Jihomoravské dřevařské závody se sídlem v místní pile, která se od 70. let stala průmyslovým závodem.

(NEKUDA, et al., 1995) Ve Svatém Štěpáně se nacházelo dřevozpracující družstvo Vlára, které se soustředilo hlavně na výrobu nábytku. (KOHOUTEK, [1980?])

Co se týká zemědělství, byla v 50. letech minulého století v Brumově, Bylnici a Svatém Štěpáně založena zemědělská družstva. (NEKUDA, et al., 1995) Brumovské bylo později sloučeno s několika okolními do družstva Javorník, bylnické a štěpánské zase připojeno ke státnímu statku Valašské Klobouky. Významným lesnickým závodem se staly Jihomoravské státní lesy, lesní závod Brumov, pod který spadaly lesy ze širokého okolí. (KOHOUTEK, [1980?])

Tab. 5: Největší zaměstnavatelé v obci Brumov-Bylnice v roce 1985

název	počet zaměstnanců	místní část
MEZ Brumov, n. p.	1 511	Brumov
Jihomoravské státní lesy, lesní závod Brumov	174	Brumov
Jihomoravské dřevařské závody	141	Bylnice
JZD Javorník	136	Brumov
Státní statek Valašské Klobouky	113	Bylnice, Svatý Štěpán

Zdroj dat: KOLEKTIV AUTORŮ, [1985?], vlastní zpracování

Slavičín

O Slavičíně se již před 18. stoletím mluví jako o středisku zvěrokleštičského řemesla. To zde i v okolních obcích zaměstnávalo řadu lidí, kolem roku 1900 odcházeli z vesnic na Slavičíně prakticky všichni muži. (NEKUDA, et al., 1995) Rozpad Rakouska-Uherska znamenal pro toto řemeslo velký úpadek, protože se podstatně zmenšila dřívější pracovní oblast. (KOLEKTIV AUTORŮ, 2005) K výkonu zvěrokleštičské činnosti byly navíc požadovány odborné zkoušky a po druhé světové válce vysokoškolské vzdělání a řemeslo zaniklo. (NEKUDA, et al., 1995)

V 16. století byl ve Slavičíně založen pivovar a pěstoval se zde i chmel. Na konci 19. století však pivovar vyhořel a poté se stal pouze stáčírnou a skladem uherskobrodského piva. (KOLEKTIV AUTORŮ, 2005) Až do poloviny 19. století probíhala ve Slavičíně těžba železné rudy pro bojkovickou huť, těžba se však přestala vyplácet a zanikla. (PEŘINKA, 1905) A tak v této době byla ve Slavičíně kromě pivovaru už jen koželužna. V polovině 19. století zde Jan Pivečka založil koželužnu novou, ta počátkem 20. století přešla na tovární výrobu a po první světové válce z ní vznikla továrna na výrobu obuvi značky Japis, jež zaměstnávala asi 300 lidí. (KOLEKTIV AUTORŮ, 2005)

Ve 30. letech se v obci vytvořily další pracovní příležitosti. Přes sto zaměstnanců měla dřevařská a nábytkářská výroba Konečník a v Divnicích továrna k výrobě dělostřelecké a ženijní munice v rámci a.s. Zbrojovka Brno. Za druhé světové války tato továrna patřila pod společnost Detona a specializovala se na výrobu leteckých bomb. (NEKUDA, et al., 1995)

Po roce 1948 se z firmy Japis stala pobočka n. p. Svitů Gottwaldov specializující se na výrobu vojenské obuvi. V Divnicích se muniční továrna v 50. letech začala orientovat na

všeobecnou strojírenskou výrobu a podnik se neustále rozrůstal. Od konce 60. let nesl název Vlárské strojírny, n. p. Slavičín a řadil se mezi přední československé výrobní podniky v oboru textilního strojírenství, hydraulických hadic a speciální techniky, vyráběly se zde ale také například traktory. (KOLEKTIV AUTORŮ, 2005) Na území města se dále nacházela pobočka ČSAD v Hrádku (KOLEKTIV AUTORŮ, [1985?]) nebo vojenský výzkumný ústav ve Slavičíně. (KOLEKTIV AUTORŮ, 2005)

V Divnicích vzniklo jako první v okrese Valašské Klobouky zemědělské družstvo, ale brzy se rozpadlo. V 50. letech pak vznikala družstva ve Slavičíně a v Hrádku, která od 70. let patřila pod JZD Vlára, známého především chovem hovězího plemenného dobytka a plemenných prasat. Ve Slavičíně působil i státní statek Valašské Klobouky, do kterého bylo v 60. letech zařazeno JZD Nevšová. (NEKUDA, et al., 1995)

Tab. 6: Největší zaměstnavatelé v obci Slavičín v roce 1985

název	počet zaměstnanců	místní část
Vlárské strojírny, n. p. Slavičín	2 262	Divnice
n. p. SVIT Gottwaldov	1 074	Slavičín
JZD Vlára	484	Slavičín, Hrádek na Vlárské dráze
Státní statek Valašské Klobouky	194	Slavičín, Nevšová
ČSAD	127	Hrádek na Vlárské dráze

Zdroj dat KOLEKTIV AUTORŮ, [1985?], vlastní zpracování

Valašské Klobouky

Typickým řemeslem spojeným s Valašskými Klobouky bylo již před 16. stoletím soukenictví a později také papučářství. Hlavní rozkvět tohoto řemesla zde nastal v 18. a začátkem 19. století. (ODEHNAL, 2005) Kolem roku 1800 bylo v Kloboukách přes 500 mistrů tohoto oboru. (NEKUDA, et al., 1995) Řemeslo však postupně upadalo, a to především vlivem tlaku konkurence velkovýroben v Prostějově nebo Kroměříži. (PEŘINKA, 1905) V 16. století byl ve Valašských Kloboukách založen pivovar a kromě soukenictví se v této době ve městě dařilo ještě koželuhům. Dokud bylo obyvatelstva méně, stačilo mu k obživě polní a lesní hospodářství, po zrušení roboty však došlo k nárůstu obyvatelstva a půda už k jeho obživě nestačila. (PEŘINKA, 1905)

Rozvoj průmyslu na Valašskokloboucku měl určité specifické rysy. Až do počátku 20. století zde byla veškerá výrobní činnost založena na principu řemeslné výroby, případně na manuálním zpracování. Na konci 19. století vzniklo na ochranu před konkurencí družstvo soukeníků a papučářů, ale ani to nezabránilo stále většímu úpadku tohoto řemesla. Hlavním důvodem byla nízká technická úroveň a malý rozsah výroby. Nakonec musela zastavit svoji činnost i největší textilní firma Bratmannů. Obdobně došlo k zanikání oborů, které zde sice měly dlouhou tradici, ale zastaralé výrobní zařízení, např. na začátku 20. století zanikl pivovar. Po roce 1945 byly v obci vedle soukenického družstva pouze dva

větší závody. Továrna na příkrývky František Šerý a spol. a výroba uměleckých textilií Umtex. Větší význam měla ještě papučářská firma J. Eliáše.

Obr. 16: Reklama firmy František Šerý a spol. ve Valašských Kloboukách

Zdroj obrázku: ODEHNAL, 2005

Po roce 1948 došlo v průmyslovém vývoji k celé řadě změn. Z Umtexu vznikla výroba šicích jehel Igla, pobočka závodu se sídlem v Českých Budějovicích a F. Šerý a spol. byl změněn na strojírenský podnik Pal Magneton, n. p. Kroměříž (NEKUDA, et al., 1995), kde se vyráběly elektrotechnické součástky pro automobilový průmysl. (www.zateze.kr-zlinsky.cz) Původní charakter výroby si zachovalo pouze soukenické družstvo, na začátku 60. let přejmenované na družstvo Valaška. V 60. letech ve městě dále vzniklo chemické družstvo Důbrava, jenž vyrábělo saponáty a čisticí prostředky.

Na začátku 50. let bylo ve Valašských Kloboukách založeno zemědělské družstvo, ale už po čtyřech letech zažilo naprostý úpadek. Ke zlepšení situace došlo, až když zde hospodaření převzal státní statek Valašské Klobouky, pod který přešlo také zemědělské družstvo Mirošov. Družstvo ve Smolině patřilo pod JZD Ploština a v Lipině pod JZD Vlára. (NEKUDA, et al., 1995)

Tab. 7: Největší zaměstnavatelé v obci Valašské Klobouky v roce 1985

název	počet zaměstnanců	místní část
Pal Magneton, n. p. Kroměříž	942	Valašské Klobouky
Výrobní družstvo Valaška	567	Valašské Klobouky
Igla, n. p. České Budějovice	394	Valašské Klobouky
Státní statek Valašské Klobouky	347	Valašské Klobouky, Mirošov
Chemické družstvo Důbrava	168	Valašské Klobouky
JZD Valašsko	101	Valašské Klobouky

Zdroj dat: KOLEKTIV AUTORŮ, [1985?], vlastní zpracování

4.2 Ekonomický vývoj po roce 1989 Brumov-Bylnice

Po roce 1989 se největší podnik na území města k. p. MEZ Brumov transformoval na akciovou společnost Triodyn MEZ Brumov a.s. a ve druhé polovině 90. let byl na firmu vyhlášen konkurz. Během tohoto procesu došlo v jeho prostorách ke vzniku průmyslové zóny MEZ s řadou menších subjektů, z nichž mnohé pokračují v původním výrobním programu, ale s menším počtem pracovníků. (www.brumov-bylnice.cz) Je to největší podnik na území města Cebes a.s. a dále Tryon, s.r.o. nebo A+A Tryodyn. Dalšími významnými zde sídlícími podniky jsou stavební firma Elseremo a.s. nebo Vadeo Valachia, s.r.o., která se zabývá výrobou eurooken. (www.hbi.cz)

V roce 1990 byl brumovský pivovar pronajat zemědělskému družstvu Javorník. Byly zde provedeny rekonstrukční práce a výměna některých technologických zařízení a zahájena výroba piva značky Gerhard. Objem produkce se ale neustále snižoval, až jeden z posledních fungujících pivovarů na východě Moravy v listopadu 2001 ukončil výrobu. (www.pivovary.info)

V místě největšího podniku v Bylnici, tedy Jihomoravských dřevařských závodů, nyní sídlí společnost Kloboucká lesní s.r.o. založená v roce 1998. V současné době se zaměřila na oblasti pilařské výroby a prodeje kulatiny a také na služby v oblasti lesnictví. (www.klobouckalesni.cz)

Největší firmou mimo místní části Brumov a Bylnici je stavební firma Filmont, s.r.o. ve Svatém Štěpáně. (www.hbi.cz)

Transformací bývalého JZD Javorník vznikla v roce 1996 společnost Javorník-CZ s.r.o. Zabývá se především zemědělskou prvovýrobou, jež je vykonávána ekologickým způsobem. Zemědělskou půdu využívá především pro pěstování obilnin, píce a dalších kulturních plodin, které jsou dále zpracovávány na bioprodukty. Ostatní půda je využívána jako pastviny pro chov skotu, produkci sena a výrobu krmných směsí. (www.cz.javor-st.cz)

Tab. 8: Největší současní zaměstnavatelé v obci Brumov-Bylnice

název	činnost	počet zaměstnanců v roce 2010
Cebes, a.s.	výroba sběracích ústrojí pro elektrické pohony - komutátory, kartáčové držáky, sběrací kroužky	160
Vadeo Valachia, s.r.o.	výroba dřevěných eurooken a dveří	60
Elseremo, a.s.	dodávky a montáže technologií budov	50
Tryon, s.r.o.	výroba lisovacích nástrojů pro plošné tváření, obrábění na CNC strojích	48
A+A Tryodyn, s.r.o.	obráběčství	25 - 49 ²⁵

Zdroj dat: www.hbi.cz, vlastní zpracování

²⁵ Rok 2009

Slavičín

V roce 1989 byla ustanovena řada státních podniků. Jedním z nich byl i Státní podnik Obuvnický průmysl, pod který patřil Svit Slavičín. Když v roce 1999 ukončil svou existenci, získal podnik ochrannou známku Prabos. Vedle pracovní a ochranné obuvi zde začala výroba celoroční vycházkové obuvi. Na začátku nového tisíciletí se podnik dostal do finančních potíží a prošel konkurzním řízením. V roce 2002 vznikla vedle Prabosu, a.s. společnost Prabos plus, a.s., kde přešla většina zaměstnanců Prabosu. Tato firma dodává obuv pro armádu, policii, záchranné sbory, celní správu a ostatní uniformované složky.

Obr. 17: Areál podniku Prabos plus, a.s.

Zdroj obrázku: www.prabos.cz

Dalším státním podnikem byly Závody všeobecného strojírenství Brno, pod které spadaly Vlárské strojírnny. Byla započata jejich modernizace, avšak už v roce 1990 nastaly vážné hospodářské problémy se zajišťováním náplně výroby a odbytu výrobků způsobené rozpadem vnitřních trhů v jednotlivých státech RVHP. Podnik byl nucen obměnit značnou část sortimentu výroby. V roce 1993 byla firma privatizována a vznikl zde MOEX – Vlárské strojírnny, avšak brzy byl na podnik vyhlášen konkurz. V roce 2003 se nový majitel INTEC s.r.o. Svitavy zaměřil na totální výprodej zařízení podniku a vznikly zde drobné soukromé provozovny (Remerx, Ekofiltr, Kovos atd.). (www.hbi.cz) Záměr města Slavičín restrukturalizace starých výrobních provozů vyústil ve vznik společnosti RCK, a.s., která začala pomocí fondů EU regenerovat infrastrukturu průmyslového areálu tak, aby vyhovovala potřebám malých a středních podnikatelů.

Obrovské změny v zemědělství nastaly v období 1991 – 1992, kdy byl přijat tzv. transformační zákon. Došlo k 100 % rozdělení majetku místního JZD Vlára na oprávněné osoby, což vedlo k likvidaci družstva a vzniku menších subjektů. Z bývalého státního statku Valašské Klobouky vznikla firma ABM Hrádek, s.r.o. Zemědělská výroba v oblasti Slavičína se od té doby zaměřuje v podstatě pouze na údržbu krajiny s chovem skotu bez tržní produkce mléka. A i do budoucna bude pracovních příležitostí v zemědělství ubývat. (KOLEKTIV AUTORŮ, 2005)

Tab. 9: Největší současní zaměstnavatelé v obci Slavičín

název	činnost	počet zaměstnanců v roce 2010
Prabos plus, a.s.	výroba a prodej pracovní, bezpečnostní, vojenské a trekkingové obuvi	348
Remerx, s.r.o.	výroba jízdních kol a jiných nemotorových dopravních prostředků	112 ²⁶
NTS Prometal Machining, s.r.o.	výroba obráběných součástí a plechových dílů pro elektrotechniku, strojírenský a automobilový průmysl	100 ²⁷
Ekofiltr, spol. s.r.o.	výroba vzduchových filtrů do klimatizace	55 ²⁸

Zdroj dat: www.hbi.cz, vlastní zpracování

Valašské Klobouky

Ze čtyř závodů funkčních před rokem 1989 existují v současné době alespoň v částečné podobě dva. Jedním z nich je pobočka firmy Groz-Beckert Czech, s.r.o., což je německá firma vyrábějící jehly, s hlavním závodem pro Českou republiku v Českých Budějovicích. Firma v obci koupila bývalý závod Igla zabývající se též výrobou jehel a v současnosti je největším zaměstnavatelem ve městě Valašské Klobouky. (www.valasskeklobouky.cz) V průběhu roku 2010 ovšem začala propouštět a předpokládá se, že ve firmě zůstane okolo 150 zaměstnanců. (POLÁCHOVÁ, 2010) Druhým dosud existujícím podnikem je chemické výrobní družstvo Důbrava. (www.valasskeklobouky.cz)

Bývalá největší firma Pal Magneton byla v roce 1994 přeměněna na akciovou společnost Magneton a.s. a v roce 2000 ukončila výrobní činnost v pobočném závodě ve Valašských Kloboukách. (www.magneton.cz) V prostorách podniku vzniklo několik menších podniků, např. Retec-Technologie Center spol., s r.o., zabývající se výrobou elektrických spínacích zařízení. (www.hbi.cz) V současné době v tomto areálu plánuje postavit prodejnu společnost Lidl. (www.kr-zlinsky.cz)

Ve Valašce pokračovala výroba papučí i po roce 1989 (www.valasskepapuce.cz), firma však v roce 2009 zanikla (www.czso.cz) a papučářskou štafetu převzal podnik Nová Valaška a drobní živnostníci. (www.valasskepapuce.cz)

²⁶ Rok 2007

²⁷ Rok 2009

²⁸ Rok 2008

Významnou firmou ve městě byl LP Plast, s.r.o., vyrábějící plastové kanystry, láhve a uzávěry, v roce 2006 měla firma 100 zaměstnanců, v současné době je však v konkurzu.

Největší firmou v místních částech mimo Valašské Klobouky je KDL Transport s.r.o. v Mirošově zabývající se nákladní dopravou. (www.hbi.cz)

Při transformaci družstev a privatizaci státních statků na začátku 90. let začala rozvíjet činnost celá řada samostatně hospodařících firem nebo rolníků. Na pozemcích bývalého státního statku dnes působí zemědělská firma Silena Valašské Klobouky, s.r.o. a na pozemcích JZD Ploština pak firmy Polfin agro, s.r.o. a Polfin Eko s.r.o., (ústní sdělení) zabývající se rostlinnou a živočišnou výrobou. (www.hbi.cz)

Tab. 10: Největší současní zaměstnavatelé v obci Valašské Klobouky

název	činnost	počet zaměstnanců v roce 2009
Groz-Beckert Czech, s.r.o.	výroba strojně šicích jehel a jehel do pletacích strojů	400
Důbrava chemické výrobní družstvo	výroba čistících a kosmetických přípravků	110 ²⁹
FARE, s.r.o.	výroba obuvi	80 ³⁰
Klobucká pekárna, s.r.o.	pekařství	25 - 49
Preiner, s.r.o.	výroba kovodělných výrobků	25 - 49

Zdroj dat: www.hbi.cz, www.abc.cz

4.3 Struktura obyvatelstva podle ekonomických znaků

4.3.1 Struktura podle ekonomické aktivity

Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva³¹ na celkovém počtu obyvatel je v České republice i ve Zlínském kraji asi 51 %. Ze studovaných obcí této hodnoty dosahuje pouze Slavičín (51,3 %). V Brumově-Bylnici a Valašských Kloboukách je podíl EAO menší než 50 % (47,8 % a 47,4 %). Nejvíce zaměstnaných z EAO má Slavičín, a to 90,9 %, nejméně pak Brumov-Bylnice 84,7 %. (www.czso.cz)

Tab. 11: Struktura EAO měst Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky v roce 2001

	Brumov-Bylnice	Slavičín	Valašské Klobouky
EAO celkem	2 911	3 671	2 463
z EAO zaměstnaní	2 467	3 336	2 169
zaměstnavatelé, zaměstnanci, OSVČ ³²	2 364	3 156	2 054
pracující důchodci	44	121	63
ženy na mateřské dovolené	47	46	43
z EAO nezaměstnaní	444	335	294

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

²⁹ Rok 2010

³⁰ Rok 2006

³¹ Dále EAO

³² Osoby samostatně výdělečně činné

Nezaměstnanost

V letech 2007 a 2008 dosahovala míra registrované nezaměstnanosti v každém ze sledovaných celků podobných hodnot. K jejímu nárůstu došlo v roce 2009 v souvislosti s hospodářskou krizí. Ve správním obvodu ORP Luhačovice byla situace v roce 2009 lepší než ve Zlínském kraji i v České republice a Slavičín měl ze všech tří obcí nejnižší nezaměstnanost. Naopak nejvyšší míru registrované nezaměstnanosti měl Brumov-Bylnice ležící ve správním obvodu ORP Valašské Klobouky, se kterým je vysoká nezaměstnanost dlouhodobě spjata. Ta je zde nejvyšší ze všech správních obvodů ve Zlínském kraji. (www.czso.cz)

Tab. 12: Míra registrované nezaměstnanosti v % ve vybraných územních celcích

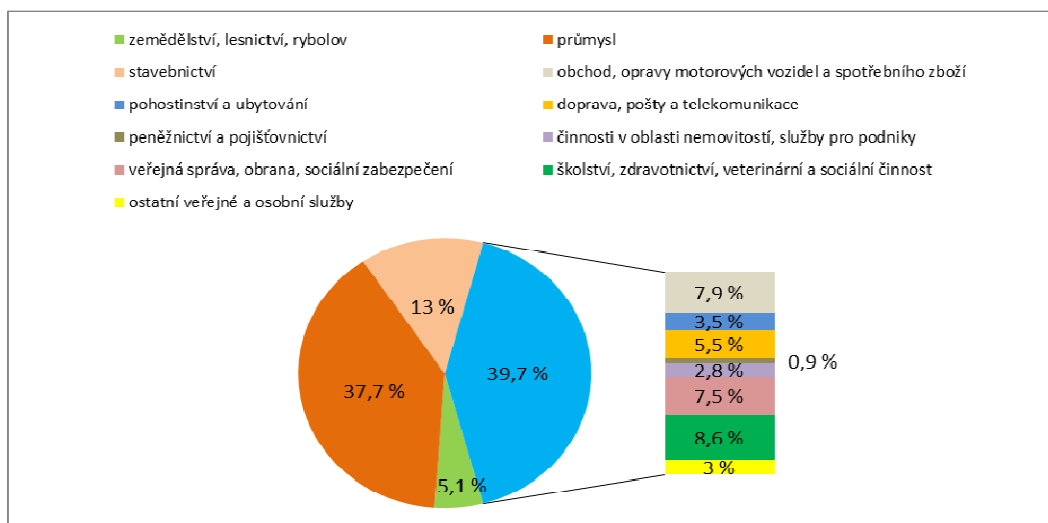
územní celek	k datu		
	31. 12. 2007	31. 12. 2008	31. 12. 2009
Česká republika	6	6	10,3
Zlínský kraj	6	6,1	11,3
správní obvod ORP Luhačovice	5,9	5,4	9,9
Slavičín	6,5	6,4	11,4
správní obvod ORP Valašské Klobouky	10	9,8	16
Brumov-Bylnice	11,4	11,3	19,2
Valašské Klobouky	10,4	9,7	16,4

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

4.3.2 Struktura podle příslušnosti k sektorům národního hospodářství

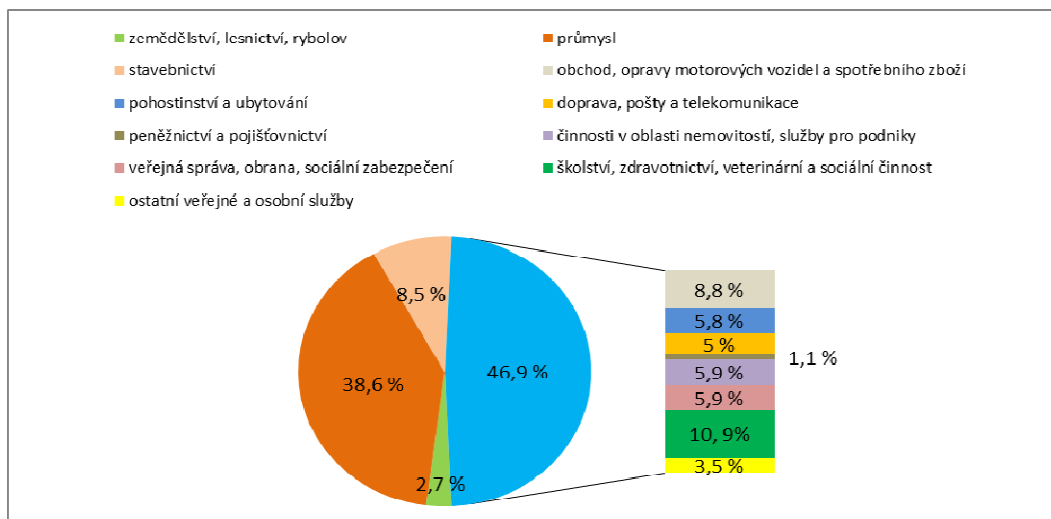
V České republice služby zaměstnávají více než 50 % EAO. Republikovým hodnotám se nejvíce blíží Valašské Klobouky. V Brumově-Bylnici je z trojice měst nejvíce EAO zaměstnáno v primárním i sekundárním sektoru, v rámci něj pak také ve stavebnictví. V průmyslu má nejvíce zaměstnaných Slavičín a ve službách Valašské Klobouky. (www.czso.cz)

Obr. 18: Struktura ekonomicky aktivních obyvatel obce Brumov-Bylnice podle odvětví

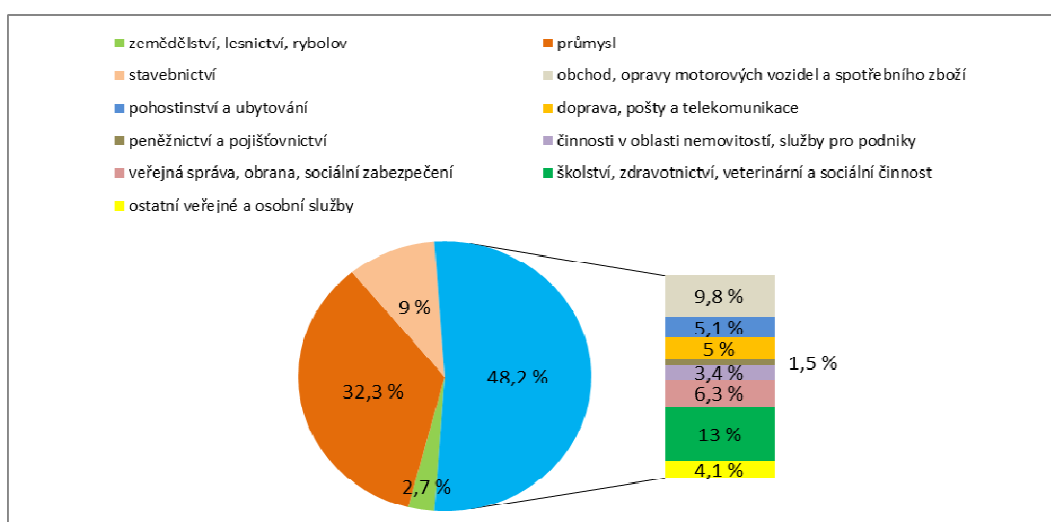
Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

Obr. 19: Struktura ekonomicky aktivních obyvatel obce Slavičín podle odvětví

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

Obr. 20: Struktura ekonomicky aktivních obyvatel obce Valašské Klobouky podle odvětví

Zdroj dat: www.vdb.czso.cz, vlastní zpracování

4.4 Doprava

4.4.1 Silniční doprava

Na území studovaných měst se nachází jedna pozemní komunikace I. třídy. Jedná se o jižní část silnice I/57 vedoucí ve směru Valašské Meziříčí – státní hranice SR, která tak spojuje Valašské Klobouky s Brumovem-Bylnicí. Se Slavičínem jsou Valašské Klobouky propojeny pomocí silnic II. třídy, a to II/494 vedoucí přes místní část Valašských Klobouk Lipinu do Haluzic a odtud silnicí II/488 vedoucí sem z Vizovic. Druhá zmiňovaná komunikace zároveň slouží k propojení Slavičina s obcí Brumov-Bylnice, protože se v jeho místní části Hrádek na Vlárské dráze napojuje na silnici II. třídy II/495 ve směru Uherský Brod – Bylnice.

Ostatní místní části jsou se svými městy spojeny buď přímo³³ pomocí silnic III. třídy, nebo nepřímo³⁴, kdy se silnice III. třídy přes ně vedoucí napojuje na komunikaci vyšší třídy. (www.rsd.cz)

4.4.2 Železniční doprava

Na území města Brumov-Bylnice se nachází pět železničních zastávek. Jsou to stanice Brumov, Brumov střed, Bylnice, Svatý Štěpán a Vlárský průsmyk. Ve Slavičín jsou dvě, Divnice a Slavičín-Hrádek na Vlárské dráze a ve Valašských Kloboukách jedna. Nejvýznamnějším železničním uzlem z těchto zastávek je železniční stanice Bylnice, která zajišťuje jižní propojení dvou páteřních celostátních tratí mezinárodního významu č. 330 Přerov – Břeclav a č. 280 Hranice na Moravě – Horní Lideč – Púchov. Toto propojení obstarávají tratě č. 341 Staré město u Uherského Hradiště – Vlárský průsmyk a č. 283 Bylnice – Horní Lideč. Na železnici č. 341, která je částí Vlárské dráhy z Brna do Trenčianské Teplé, leží stanice Slavičín-Hrádek na Vlárské Dráze, Divnice, Bylnice, Svatý Štěpán a Vlárský průsmyk. Na trati č. 283 se nacházejí zastávky Brumov, Brumov střed a Valašské Klobouky. (www.cd.cz)

Obr. 21: Mapa železničních tratí v okrese Zlín

Zdroj mapy: www.cd.cz, vlastní zpracování

³³ Mirošov, Smolina, Divnice

³⁴ Nevšová, Sidonie, Svatý Štěpán

U tratě č. 341 se předpokládá její modernizace a elektrizace, což nejen zlepší podmínky pro osobní i nákladní přepravu, ale zajistí i přímé spojení Zlínského kraje s krajem Trenčínským. (VACULÍK, 2010)

5. Analýza občanské vybavenosti

Základním cílem rozvoje všech zařízení občanské vybavenosti je zajištění atraktivity města všestrannou nabídkou nejen občanům a návštěvníkům města, ale i investorům.

(www.kr-zlinsky.cz)

5.1 Školství

Brumov-Bylnice

První škola v Brumově byla zřízena již na začátku 17. století, zato v Bylnici až v roce 1900. V Sidonii a Svatém Štěpáně vznikly v první polovině 19. století tovární školy, v jeho druhé polovině byly přeměněny na školy veřejné a v 70. letech 20. století zrušeny. Žáci od té doby dojížděli do škol v Brumově-Bylnici. (NEKUDA, et al., 1995) Měšťanská škola byla v Brumově založena za první republiky. Do roku 1998 se ve městě Brumov-Bylnice nacházely dvě devítileté školy umístěné celkem v šesti budovách. (www.brumov-bylnice.cz) Tato komplikovaná situace byla vyřešena vybudováním moderního školního areálu, s jehož stavbou se začalo v roce 1995. Díky bezbariérovému uspořádání přijímá škola i žáky tělesně postižené. (www.zsbru.hyperlink.cz)

Obr. 22: Základní škola Brumov-Bylnice

Zdroj: www.s-projekt.cz, vlastní úprava

V obci se nenalézá žádná střední škola, ale od roku 2015 by zde mělo působit sportovní gymnázium, které naváže na zdejší hokejovou akademii. Kromě hokeje bude zaměřeno i na fotbal, tenis a golf. (www.hokejbrumov.cz)

První mateřská škola byla v Brumově zřízena v době první republiky. (NEKUDA, et al., 1995) Mateřské školy byly také v Bylnici, Sidonii a Svatém Štěpáně. (KOHOUTEK, [1980?]) V současné době je ve městě jediná školka, nachází se v místní části Brumov a ve Svatém Štěpáně má odloučené pracoviště. (www.msbrumov.estranky.cz)

V Bylnici je umístěn Dům dětí a mládeže s ubytovnou. (www.ddmbylnice.hyperlinx.cz)

Slavičín

Ve městě jsou celkem dvě mateřské a čtyři základní školy, z toho jedna speciální a jedna praktická, dále dvě střední školy a základní umělecká škola.

Ve Slavičíně je škola historicky doložena už od konce 16. století, byla tak nejstarší v širokém okolí. Měšťanská škola zde byla založena za první republiky. Devítiletá škola ZŠ Vlára sídlí v současné budově od roku 1983 a v roce 1991 v obci přibyla neúplná škola Malé Pole. V roce 1985 zde byla založena také ZŠ praktická a ŽŠ speciální, které nyní sídlí v místní části Hrádek na Vlárské dráze.

V Divnicích se nachází Střední odborná škola³⁵ a střední odborné učiliště³⁶. V polovině šedesátých let toto vzdělávací zařízení navázalo na místní tradici učňovského školství. Učňovská škola zde byla zřízena v roce 1912 a vzniklo tak odborné učiliště, umístěné v blízkosti svého mateřského podniku Vlárských strojíren. Od roku 1980 poskytovalo úplné střední vzdělání pod názvem SOU strojírenské. V roce 1992 vznikla v prostorách budovy rodinná škola a gymnázium. Rodinná škola se v roce 1999 sloučila s SOU Slavičín, a to od té doby nese název SOŠ a SOU Slavičín. V roce 1994 byl na gymnáziu zaveden osmiletý studijní cyklus, sídlo školy přesunuto do Slavičina a o rok později přejmenováno na Gymnázium Jana Pivečky Slavičín.

Mateřské školy se v minulosti nalézaly ve všech místních částech. V současné době v obci existují dvě školky, a to MŠ Vlára s odloučeným pracovištěm v Nevšové a MŠ Malé Pole s odloučeným pracovištěm v Hrádku na Vlárské dráze.

Ve městě je také základní umělecká škola, která zde původně vznikla jako pobočka Lidové školy umění ve Valašských Kloboukách, dále Dům dětí a mládeže, Mateřské centrum nebo Vzdělávací středisko nadace Jana Pivečky. (KOLEKTIV AUTORŮ, 2005)

Valašské Klobouky

V místní části Valašské Klobouky se nachází mateřská škola, základní škola, dvě střední školy a základní umělecká škola, v místní části Smolina pak základní škola speciální a škola praktická. (www.valasskeklobouky.cz)

První zmínka o škole na území města pochází z konce 17. století. Jednalo se o farní školu, ze které později vznikla škola obecná. Během 19. století byly založeny školy také v místních částech Lipina, Mirošov a Smolina. (NEKUDA, et al., 1995) Všechny ale zanikly a dnes se místní žáci učí ve škole postavené v roce 1973 ve Valašských Kloboukách. (www.gymvk.cz) V místní části Smolina působí od roku 1991 ZŠ speciální a ZŠ praktická. (www.valasskeklobouky.cz)

³⁵ Dále SOŠ

³⁶ Dále SOU

Ve druhé polovině 19. století se město pokoušelo o zřízení gymnázia. Tento pokus ale ztroskotal a místo toho zde byla vybudována německá měšťanská škola, na konci 19. století přeměněna na českou. (NEKUDA, et al., 1995) Nakonec v Kloboukách gymnázium založeno bylo, a to v roce 1949, v současné budově sídlí od roku 1953. Jeho zřízení nedílně souviselo s ustanovením okresu Valašské Klobouky. V roce 1994 byla v budově gymnázia založena také obchodní akademie a o dva roky později přibýly osmileté třídy gymnázia. (www.gymvk.cz)

Obr. 23: Budova Gymnázia a obchodní akademie Valašské Klobouky

Zdroj obrázku: www.regiony24.cz

Střední odborné učiliště zde vzniklo v roce 1923 původně jako zemědělská škola. Od roku 1925 sídlí v současné budově, ke které přibyl v 60. letech domov mládeže. V roce 2006 došlo k sloučení SOU a místního odborného učiliště v jeden subjekt. (www.souvk.cz)

V Bratmannově vile z konce 19. století sídlí základní umělecká škola a ve městě se také nalézá Dům dětí a mládeže. (www.valasskeklobouky.cz)

Ve Valašských kloboukách je jedna mateřská škola, její provoz v současné budově byl zahájen na začátku 70. let minulého století. (www.skolka-vk.webnode.cz)

5.2. Zdravotnictví a sociální služby

Brumov-Bylnice

Od roku 1975 je v Brumově-Bylnici zdravotní středisko (KOHOUTEK, [1980?]), ve kterém v současné době sídlí: DIA poradna, diabetologická ambulance, gynekologie, interní ambulance, masérské regenerační a rekondiční služby, oční optika, oftalmologie,

porodní asistentka, praktičtí lékaři a stomatologové. Ve městě jsou dále dvě lékárny a prodejna léčiv. (www.brumov-bylnice.cz)

V Brumově-Bylnici se nachází Dům s pečovatelskou službou, kde sídlí Charita Brumov-Bylnice spadající pod Charitu Valašské Klobouky. Charita zajišťuje také terénní péči a péči v Denním stacionáři pro seniory Brumov-Bylnice. (www.charitavk.webnode.cz)

Slavičín

Ve Slavičíně od roku 1960 funguje nemocnice. Do roku 1993 byla součástí Baťovy nemocnice ve Zlíně jako její detašované interní oddělení. Poté se osamostatnila a vznikla tak Městská nemocnice Slavičín. Do konce roku 2007 zde bylo interní lůžkové oddělení, které se od roku 2008 změnilo na lůžkové oddělení následné péče. Nemocnice disponuje celkem 51 lůžky. (www.mesto-slavicin.cz) Kromě tohoto oddělení je zde biochemická laboratoř, diabetologická ambulance, endokrinologie, sonografie, echokardiografie, oddělení vyšetření žil, interní ambulance, lipidová poradna, odběrová ambulance, rehabilitace a RTG.

Ve městě je od roku 1993 okresní Středisko zdravotnické záchranné služby, jež poskytuje kvalifikovanou přednemocniční první pomoc při ohrožení života pro Slavičínsko, Brumovsko, Valašskokloboucko a Luhačovicko. (KOLEKTIV AUTORŮ, 2005)

Obr. 24: Městská nemocnice Slavičín

Zdroj obrázku: www.mesto-slavicin.cz

Ve městě je také poliklinika Slavičín, jež je sídlem oddělení dermatovenerologie, fyziatrie, dermatologie, chirurgie, neurologie, ORL, ortopedie, praktických lékařů, radiodiagnostika, stomatologie, urologie a výdejny léků. Dále jsou ve Slavičíně dvě lékárny, oční optika, oftamolog, praktičtí lékaři, ortodontie a stomatolog, porodní asistentka a pediatr. (www.město-slavicin.cz)

V obci působí Charita sv. Vojtěcha, která provozuje dům s pečovatelskou službou, domy pro seniory a zdravotně postižené, denní centrum Maják, kde poskytuje podporu a pomoc lidem s tělesným, mentálním nebo kombinovaným postižením a centrum sociální pomoci, kde poskytuje nouzové ubytování a provozuje humanitární sklad. Dále poskytuje charitní pečovatelskou službu, charitní ošetrovatelskou službu, půjčovnu zdravotnických a kompenzačních pomůcek a osobní asistenci. (www.slavicin.charita.cz)

Valašské Klobouky

Ve Valašských Kloboukách působí sdružené ambulantní zdravotnické zařízení Valašskokloboucká poliklinika. (www.valasskeklobouky.cz) Na dětském oddělení je kromě praktických lékařů pro děti a mládež také alergologie a neurologie. V poliklinice se dále nachází gynekologie, chirurgie, interní oddělení, kožní oddělení, logopedie, neurologie, oční oddělení, ORL oddělení, ortopedie, plicní oddělení, praktičtí lékaři, zubní oddělení, psychiatrie, radiodiagnostické oddělení, rehabilitace, DIA poradna, urologie a specializované laboratoře. Kromě toho poliklinika zajišťuje také převoz nemocných a raněných na základě příkazu k transportu vystaveného ošetřujícím lékařem. Dále zajišťuje správu a provoz Domu s pečovatelskou službou a penzionu pro důchodce. (www.valasskoklobouckapoliklinika.cz) Ve městě jsou také dvě lékárny, oční optika a prodejna léčiv. (www.valasskeklobouky.cz)

Ve správním obvodu ORP Valašské Klobouky působí Charita Valašské Klobouky, která poskytuje osobní asistenční službu a půjčovnu zdravotnických a kompenzačních pomůcek. (www.charitavk.webnode.cz)

V místní části Smolina je od 30. let minulého století dětský domov. (www.valasskeklobouky.cz)

5.3. Kultura a cestovní ruch

Obce Brumov-Bylnice, Slavičín i Valašské Klobouky leží v CHKO Bílé Karpaty, která byla v roce 1996 díky svým význačným přírodním lokalitám začleněna do sítě biosférických rezervací UNESCO. Podstatná část CHKO Bílé Karpaty je zařazena do soustavy evropsky významných lokalit Natura 2000 a nachází se zde také mnoho přírodních památek a rezervací. Krajina Bílých Karpat je mimořádně cenná především díky nebývalé rozloze druhově bohatých luk, vysokému podílu přírodě blízkých lesů a značnému kulturnímu bohatství. Projít celým územím Bílých Karpat umožňuje návštěvníkům síť značených turistických tras a naučných stezek. (www.brumov-bylnice.cz)

Brumov-Bylnice

Ve městě se od roku 1995 nacházejí dvě městské památkové zóny s množstvím objektů (www.monumnet.npu.cz) zapsaných na seznamu nemovitých kulturních památek

České republiky. Historicky nejvýznamnější památkou v městské památkové zóně Brumov je pozdně románský hrad Brumov, který již od svého založení v polovině 13. století patřil k nejdůležitějším královským hradům na Moravě. Další památkou je farní kostel svatého Václava, jehož počátky sahají do 14. století. Tehdy na jeho místě stával gotický kostel, který byl ve druhé polovině 17. století přestavěn v barokním stylu. Dále je to například pivovar z druhé poloviny 16. století nebo jediný židovský hřbitov v okrese Zlín z druhé poloviny 18. století. (www.brumov-bylnice.cz) Druhá památková zóna Brumov – dělnická kolonie se nachází v místní části Sidonie a jsou zde dřevěné řadové domky bývalých sklářů. (www.monumnet.npu.cz)

Obr. 25: Hrad Brumov

Zdroj obrázku: www.hrad.brumov-bylnice.cz

Obr. 26: Brumovský pivovar

Zdroj obrázku: www.vychodni-morava.cz

Většina sezónních kulturních akcí probíhá na místním hradě, široké veřejnosti zpřístupněném v roce 2000, v prostorách spodního nádvoří. Ty jsou částečně přebudovány na malý amfiteátr s pódium využíváný k pořádání různých kulturních a zábavných akcí, divadel, koncertů apod. (www.hrad.brumov-bylnice.cz) Nejnavštěvovanější z nich je Pohádkový hrad, který patří k nejvýznamnějším folklorním slavnostem na Valašsku. Ve městě probíhá také část festivalu Setkání muzikantů v Bílých Karpatech, z větší části však tento festival probíhá ve Valašských Kloboukách. (www.msregion.cz)

Město Brumov-Bylnice nabízí řadu možností pro aktivní trávení volného času. Nově postavený sportovní a relaxační areál s venkovním koupalištěm s řadou atrakcí a volejbalovým hřištěm, krytý bazén se saunou, tenisové kurty, víceúčelové hřiště s umělým povrchem a běžeckou dráhou, tělocvična s posilovnou, kuželkářská dráha, golfové hřiště, cyklostezka, spinnig, K2 hiking a v zimě hlavně upravené běžkařské trasy nebo hokejový stadion s umělým ledem a s možností bruslení pro veřejnost.

Ubytování poskytují především menší hromadná ubytovací zařízení s kapacitou do 40 míst jako je penzion, chatová oblast a další. (www.brumov-bylnice.cz)

Slavičín

Slavičín býval malým městečkem, střediskem okrajové zemědělské oblasti, a proto se zde zachovalo relativně málo památkových objektů. (NEKUDA, et al., 1995) Nejvýznamnější historickou kulturní památkou je farní kostel svatého Vojtěcha pocházející ze 13. století, jenž je tak nejstarší stavbou ve městě. Na konci 19. století byl tento kostel přestavěn v barokním slohu. Další památkou je zámek z poloviny 18. století. (www.mesto-slavicin.cz) Vznikl barokní přestavbou tvrze, která zde stávala již ve století 15. (www.hrady.cz) Dnes je tato stavba využívána pouze ke komerčním účelům. Kolem zámku se rozléhá zámecký park z 19. století, později upravený na park anglický. (www.mesto-slavicin.cz) Další zámky se nacházejí v místních částech Divnice a Hrádek na Vlárské dráze, v současné době jsou však velmi zchátralé, v Divnicích je téměř zbořený. Ve městě je také památník letecké bitvy nad Bílými Karpaty, která se odehrála v roce 1944 nad Slavičínem.

Obr. 27: Slavičinský zámek

Zdroj obrázku: www.mistopis.eu

Obr. 28: Pivečkův lesopark

Zdroj obrázku: www.bilov.cz

Společenské a kulturní akce se odehrávají především v prostorách zámeckého parku, kde je velký přírodní amfiteátr a v prostorách Pivečkova lesoparku, který také přiláká desítky návštěvníků denně, jež zde mohou shlédnout dřevěné plastiky mladých sochařů.

Ke sportovnímu a relaxačnímu využití slouží R&D klub, ve kterém je hřiště na squash, posilovna, spinning nebo sauna. Vedle toho se ve městě nachází další spinningové centrum, venkovní koupaliště, volejbalová hřiště, kuželna, bowlingová dráha, cyklostezka do lázeňského města Luhačovice, motokrosový areál, tenisový areál, víceúčelová sportovní hala nebo víceúčelový sportovní areál. (www.mesto-slavicin.cz)

Jediným větším hromadným ubytovacím zařízením ve městě je tříhvězdičkový hotel Slavičan s kapacitou asi 30 lůžek. (www.hotel-slavicin-slavicin.rs)

Valašské Klobouky

Ve Valašských Kloboukách je od roku 1995 vyhlášena jedna městská památková zóna (www.monumnet.npu.cz) s řadou kulturních památek. Nejstarší z nich je neslohový (PEŘINKA, 1905) kostel Povýšení svatého kříže ze 14. století. Konečnou podobu však dostal až ve druhé polovině 18. století. Pozoruhodnou památkou je pískovcový pranýř, což je jeden z nejstarších dochovaných pranýřů v České republice, pochází z druhé poloviny 16. století. Dalšími významnými pamětihodnostmi jsou například Mariánský barokní sloup z 18. století nebo budova staré radnice ze stejného období, která dnes slouží jako muzeum. Za zmínku stojí také několik venkovských usedlostí, jež jsou jedněmi z posledních roubených domů ve městě a dokumentují tak valašskoklobuckou předměstskou architekturu.

Obr. 29: Mariánský sloup

Zdroj: www.in.ihned.cz

Obr. 30: Mikulášský jarmek

Zdroj: www.folklor.nis.druzeni.cz

Nejvýznamnější sezónní společenskou událostí ve městě i na celém jižním Valašsku je Vlašský mikulášský jarmek, jenž má dlouholetou tradici a každoročně do města přiláká tisíce návštěvníků. Ti zde mohou shlédnout lidové tradice, ukázky starodávných řemesel nebo ochutnat tradiční valašskou kuchyni. Další oblíbenou akcí je mezinárodní hudební a folklórní festival Setkání muzikantů v Bílých Karpatech, kterou město pořádá společně s městem Brumov-Bylnice. Hojně navštěvované je také Valašské kumštování, jedná se o mezinárodní setkání malířů, sochařů, keramiků, řezbářů, folklórních souborů, divadelních a hudebních skupin.

Ke sportovnímu a rekreačnímu využití poslouží městské koupaliště, víceúčelové hřiště s umělým povrchem a běžeckou dráhou, moderní sportovní hala, skatepark, bowlingová dráha, tenisové kurty, sauna, posilovna a spinningové nebo K2 hikingové centrum. Dále turisté mohou absolvovat vyjížďku na koni do terénu ve stáji Lipina nebo výšlap na rozhlednu Královec. V zimě pak mohou využít dvou lyžařských sjezdovek nebo běžeckých tratí. U jedné ze sjezdovek se nachází horský hotel Jelenovská s kapacitou

181 lůžek. Dalšími ubytovacími zařízeními jsou rekreační středisko Královec s celkovou kapacitou 110 míst, hotel Alfa s 35 lůžky, hotel U nádraží s 25 lůžky nebo Domov mládeže s kapacitou 72 míst. (www.valasskeklobouky.cz)

Závěr

Města Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky leží ve Zlínském kraji poblíž hranic se Slovenskou republikou. Jsou to malá města s počtem obyvatel mezi 5 a 7 tisíci. Vzhledem k tomu, že se nacházejí nedaleko od sebe, prošla podobným vývojem. Přesto se během historie také v mnoha ohledech lišila, především svým významem. Od středověku až do druhé poloviny 19. století byl nejvýznamnějším městem z této trojice Brumov. Stával zde královský hrad střežící Vlárský průsmyk, byl sídlem rozsáhlého panství a vrchnostenských úřadů. Valašské Klobouky i Slavičín během své historie trvale, nebo po určitou dobu do tohoto panství spadaly. Po zrušení feudalismu nabývají na významu především Valašské Klobouky. Staly se sídlem soudního okresu a po roce 1949 okresu Valašské Klobouky, do kterého Brumov-Bylnice i Slavičín patřily. K podobnému vývoji trojice obcí dochází především po druhé světové válce. Všechna tři města leží v podmínkách nepříznivých pro zemědělství, a tak zde docházelo hlavně k rozvoji průmyslu, což s sebou přineslo také výstavbu sídlišť a jiných sociálních zařízení pro obyvatelstvo, jejichž počet se díky poválečné industrializaci rychle zvyšoval. Ve Slavičíně vznikl největší podnik v historii jižního Valašska Vlárské strojírny, díky čemuž v této době roste význam především Slavičina. K nárůstu populace v obcích došlo také z důvodu připojování okolních vesnic k těmto městům.

I po roce 1989 zde dochází k podobnému vývoji. Největší podniky procházejí konkurzním řízením a zanikají a v jejich prostorách vznikají menší soukromé firmy. S výjimkou Brumova-Bylnice také dochází k odlučování připojených vesnic od měst.

V současnosti jsou Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky jedněmi z deseti měst v okrese Zlín. I když z hlediska správního a kulturního jsou z této trojice nejvýznamnější Valašské Klobouky, nejlepší občanskou vybavenost má Slavičín, jenž je také nejvýznamnější ekonomicky. Je zde nejvíce škol nebo jediná nemocnice či středisko záchranné služby v okolí. V současné době o provázanosti Brumova-Bylnice, Slavičina a Valašských Klobouků svědčí například vzájemná dojíždka jejich obyvatel do zaměstnání a škol nebo to, že jsou sdruženy do mikroregionu Jižní Valašsko se společnými cíli a předmětem činnosti. Díky účasti měst v tomto sdružení se dá i do budoucna předpokládat jejich vzájemná spolupráce v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu nebo ve snaze o udržení zaměstnanosti.

Summary

Brumov-Bylnice, Slavičín and Valašské Klobouky are situated in the Zlín region near the Slovakian border. The number of inhabitants in these three towns ranges from 5 to 7 thousands. In view of their location they are relatively interconnected and they underwent similar development. However, over time they differed in a number of counts, mainly in their significance. From the Middle Ages to the second half of the 19th century, Brumov was the most important town of those mentioned above. A royal castle guarding Vlára Pass used to stand there. The castle was a centre of a large dominion and manorial authorities. Valašské Klobouky and Slavičín used to be a part of this dominion, both temporarily and permanently. Valašské Klobouky began to gain its importance after the abolition of feudalism. The district court was set there and after 1949 Valašské Klobouky became a district town. Brumov-Bylnice and Slavičín were also part of this district. In the period after the Second World War the development of all three towns was very similar. Their location is not suitable for agriculture. That is why industry has been developed there primarily, followed by construction of housing estates and other social facilities for the increasing number of inhabitants. This was a result of post-war industrialization. The biggest plant in the history of South Wallachia – Vlárské strojírný (Vlára machine works) – was established in Slavičín, which had a positive effect on the importance of Slavičín. The population growth was also caused by integration of the surrounding villages to the towns.

Similar development of these three towns is characteristic also for the period after 1989. The biggest plants have undergone bankruptcy proceedings and vanished; smaller private companies have been established instead of them. Previously connected villages have been separated from the towns.

Nowadays Brumov-Bylnice, Slavičín and Valašské Klobouky are three out of ten towns in the Zlín district. The town of Valašské Klobouky is the most significant from the administrative and cultural point of view, the best community facilities is to be found in Slavičín, which has the most developed economic background as well. The highest number of educational facilities, the only hospital or ambulance service in the nearest surrounding are situated there. The interconnection between these three towns can be exemplified by the mutual commuting of inhabitants to work and school or by the fact, that the towns are united into the microregion Jžní Valašsko (South Wallachia), where the common aims and activities are handled. Thanks to this association, the mutual cooperation in the field of education, social care, health service, environment protection, tourism or improving employment rate are expected also in the future.

Seznam použitých zdrojů:

Literatura

HRABINEC, Milan. *60 let od vzniku MEZu Brumov*. místo neznámé : Muzejní společnost Vlára, 2007.

KOHOUTEK, Jiří - PISKOVSÝ, Petr. *Brumov-Bylnice*. Olomouc : Městský národní výbor Brumov-Bylnice, [1980?].

KOLEKTIV AUTORŮ. *Slavičín v minulosti a současnosti*. Uherské Hradiště : Město Slavičín, 2006.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Vybrané údaje o obcích a městech okresu Gottwaldov*. Okresní kulturní středisko Gottwaldov, [1985?].

NEKUDA, Vladimír, et al. *Zlínsko; Vlastivěda moravská*. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 1995. ISBN 80-85048-57-4.

ODEHNAL, Petr. *Z příběhů města Valašské Klobouky*. Zlín : Město Valašské Klobouky, 2005. ISBN 80-239-5802-X.

PEŘINKA, F.V. *Vlastivěda moravská. II. Místopis. Val.-Klobucký okres*. Brno : František Dvorský, 1905.

POKLUDA, Zdeněk, et al. *Zlínsko od minulosti k současnosti*. Zlín : Státní okresní archiv, 1999.

POLÁCHOVÁ, Dana. *Dlouhodobá nezaměstnanost a její dopad na život ve společnosti - bakalářská práce*. 2010.

SLÁMEČKA, František, et al. *400 let pivovaru Brumov-Bylnice*. Brno : Jihomoravské pivovary, n. p. Jarošov, 1973.

TOUŠEK Václav, KUNC Josef, VYSTOUPIL Jiří a kolektiv. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň : Aleš Čeněk s.r.o., 2008. 978-80-7380-114-4.

Elektronické publikace

Český statistický úřad. *Dojíždka do zaměstnání a škol*. Praha : 2003. ISBN: 80-250-0634-4.

Český statistický úřad. *Historický lexikon obcí České republiky 1869 - 2005*. [Elektronická publikace] 2007.

Internetové zdroje

ABC Českého hospodářství. *FARE - výroba obuvi*. [Online] © 1996-2011 ABC Českého Hospodářství, a.s. [Citace: 17. 2. 2011.] <http://www.abc.cz/firma/131452-fare-vyroba-obuvi/>.

Bílov: Encyklopedie. *Pivečkův lesopark ve Slavičíně*. [Online] © COLOR Studio . [Citace: 9. 3. 2011.] <http://bilov.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=119013>.

Brumov-Bylnice: Historie. [Online] © Brumov-Bylnice, 2007. [Citace: 18. 2. 2011.]

<http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/samosprava/historie/>.
<http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/historie/spravni-vyvoj-mesta-brumova-bylnice/>.
<http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/samosprava/historie/historie-prumyslu/historie-mez-brumov/>.

Brumov-Bylnice: Informační středisko. [Online] Brumov-Bylnice © 2007. [Citace: 7. 3. 2011.]
<http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/informacni-stredisko/>.

Brumov-Bylnice: Služby. *Zdravotnictví*. [Online] Brumov-Bylnice © 2007. [Citace: 4. 3. 2011.]
<http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/sluzby/>.

České dráhy, a.s. *Mapy železniční sítě*. [Online] © 2009 - České dráhy, a.s. [Citace: 2. 3. 2011.] <http://www.cd.cz/assets/vnitrostatni-cestovani/mapa-site/mapa-trati/kjr.gif>.

Český statistický úřad: Demografický, ekonomický a sociální vývoj Zlínského kraje v letech 2000 až 2004. [Online] © ČSÚ, 2011, 2011. [Citace: 20. 1. 2011.]
[http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/0D00387C19/\\$File/72050502.pdf](http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/0D00387C19/$File/72050502.pdf).
[http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/0D00393104/\\$File/72050505.pdf](http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/0D00393104/$File/72050505.pdf).

Český statistický úřad: Malý lexikon obcí ČR 2010. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 20. 1. 2011.] <http://www.zlin.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/1302-10>.

Český statistický úřad: Mikroregiony Zlínského kraje 2005. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 29. 1. 2011.]
[http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/47002FC7CB/\\$File/72070630.jpg](http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/47002FC7CB/$File/72070630.jpg).
http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/o/13-7207-06-za_rok_2005-predmluva.

Český statistický úřad: Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Zlínského kraje v letech 2000 až 2005. *Demografický vývoj*. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 27. 2. 2011.] [http://www.zlin.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/0500316549/\\$File/13-72350722.pdf](http://www.zlin.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/0500316549/$File/13-72350722.pdf).

Český statistický úřad. *Registr ekonomických subjektů - informace o subjektu*. [Online] ČSÚ, 2011. [Citace: 26. 2. 2011.] http://registry.czso.cz/irsw/detail.jsp?prajed_id=2052.

Český statistický úřad: Správní obvody. *Vybrané údaje*. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 5. 2. 2011.] [http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/46002FD6AB/\\$File/w72130210q1r10.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/46002FD6AB/$File/w72130210q1r10.pdf).

Český statistický úřad: Správní obvody obcí s rozšířenou působností - Zlínský kraj 2004 za rok 2003. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 20. 1. 2011.]
[http://www.zlin.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/14002FE74D/\\$File/720304m02.jpg](http://www.zlin.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/14002FE74D/$File/720304m02.jpg).
[http://www.zlin.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/14004654E9/\\$File/7209.pdf](http://www.zlin.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/14004654E9/$File/7209.pdf).
[http://www.zlin.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/1400456017/\\$File/7204.pdf](http://www.zlin.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/1400456017/$File/7204.pdf)

Český statistický úřad: Statistická ročenka Zlínského kraje 2008. [Online] ČSÚ, 2011. [Citace: 20. 1. 2011.]
[http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/13002E1D28/\\$File/13-720108m42.jpg](http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/13002E1D28/$File/13-720108m42.jpg).
[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F500310675/\\$File/72101110ccz.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F500310675/$File/72101110ccz.pdf).
<http://www.zlin.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajkapitola/721011-10-2010-26>.

Český statistický úřad: Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2010). [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 10. 2. 2011.]
http://notes2.czso.cz/cz/obce_d/index.htm.

Český statistický úřad: Veřejná databáze. *Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví*. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 3. 2. 2011.]

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OB033+%28okresy%29&vo=tabulka&kapitola_id=89.

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OB033+%28kraje%29&vo=tabulka&kapitola_id=89.

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OB033_OK.1&vo=tabulka&kapitola_id=89

Český statistický úřad: Veřejná databáze. *Obyvatelstvo podle náboženského vyznání*.

[Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 20. 2. 2011.]

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OB010+%28kraje%29&vo=tabulka&kapitola_id=87.

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=OB010_OK.75&kapitola_id=87&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0

Český statistický úřad: Veřejná databáze. *Obyvatelstvo podle národnosti*. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 20. 2. 2011.]

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OB006+%28kraje%29&vo=tabulka&kapitola_id=86.

http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=86&expand=1&vo=tabulka

Český statistický úřad: Veřejná databáze. *Stav obyvatel ve vybraném území - časová řada*.

[Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 29. 2. 2011.]

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=DEM1030CU&kapitola_id=370&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=4.

Český statistický úřad: Veřejná databáze. *Struktura obyvatelstva ekonomicky aktivního*.

[Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 2. 3. 2011.]

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OB029+%28kraje%29&vo=tabulka&kapitola_id=88

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=OB029_OK.75&kapitola_id=88&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0.

Český statistický úřad: Veřejná databáze. *Uchazeči o práci ve vybraném území*. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 1. 3. 2011.]

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=TPR6010UC&vo=tabulka&kapitola_id=15.

Český statistický úřad: Veřejná databáze. *Území-struktura druhů pozemků*. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 20. 1. 2011.]

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=RSO5012PU_OK&vo=null.

Český statistický úřad: Veřejná databáze. *Základní charakteristika okresů*. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 20. 1. 2011.]

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=RSO5022PU_OK&vo=null.

Český statistický úřad: Vývoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji - vybrané kapitoly v letech 2000 až 2009. *Využití pracovní síly*. [Online] © ČSÚ, 2011. [Citace: 4. 2. 2011.]

[http://www.zlin.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/EE00343AC3/\\$File/72136310a3.pdf](http://www.zlin.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/EE00343AC3/$File/72136310a3.pdf).

DDM Brumov-Bylnice. *Ubytování*. [Online] Copyright © 2005, DDM Brumov-Bylnice. [Citace: 4. 3. 2011.] <http://ddmbylnice.hyperlinx.cz/ubytovani.php>.

eStav.cz - TVD - Technická výroba, a.s. (Slavičín) . [Online] [Citace: 7. 2. 2011.]

<http://www.estav.cz/tvd/>.

Folklorní sdružení České republiky. *Mikulášský jarmek ve Valašských Kloboukách se blíží*. [Online] [Citace: 10. 3. 2011.] <http://www.folklornisdruzeni.cz/valassky-mikulassky-jarmek-ve-valasskych-kloboukach-se-blizi>.

Gymnázium Valašské Klobouky: Historie školy. *Gymnázium 1949-1999*. [Online] [Citace: 4. 3. 2011.] http://www.gymvk.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=124&Itemid=113.

HBI Česká republika: On-line databáze firem. [Online] © HBI Česká republika s.r.o. . [Citace: 7. 2. 2011.] <http://www.hbi.cz/myHBI.php?Lang=cs>.

Hokej Brumov. *Hokejová akademie*. [Online] Hokejový club BBSS - Copyright © 2009. [Citace: 4. 3. 2011.] <http://hokejbrumov.cz/www/default.aspx?pg=a3b17107-b84c-4527-9fe2-5b19137e5779>.

Hotel Slavičan: Ubytování Slavičín. *Ceník*. [Online] [Citace: 8. 3. 2011.] <http://www.hotel-slavicin-slavicin.rs-ubytovani.info/cenik.htm>.

Hrad Brumov. [Online] Brumov-Bylnice © 2007. [Citace: 8. 3. 2011.] <http://hrad.brumov-bylnice.cz/cz/hrad/>.

Hrady.cz. *Zámek Slavičín*. [Online] 1995-2011 Hrady.cz. [Citace: 7. 3. 2011.] <http://www.hrady.cz/index.php?OID=3675>. ISSN 1803-0076.

Charita Sv. Vojtěcha Slavičín. [Online] © Charita sv. Vojtěcha Slavičín. [Citace: 3. 3. 2011.] <http://slavicin.charita.cz/>.

Charita Valašské Klobouky. [Online] © 2009. [Citace: 4. 3. 2011.] <http://charitavk.webnode.cz/charitni-pecovatelska-sluzba-brumov-bylnice/>.

IN magazín Hospodářských novin. *Paradoxy po Valašsku - Valašské Klobouky a okolí*. [Online] © 1996-2011 Economia, a.s. [Citace: 10. 3. 2011.] <http://in.ihned.cz/c1-19099500-paradoxy-po-valassku-valasske-klobouky-a-okoli>.

Javorník-CZ s.r.o. *Domů*. [Online] © Free CSS Templates. [Citace: 25. 2. 2011.] <http://cz.javor-st.cz/>.

Kloboucká lesní, s.r.o. *O společnosti*. [Online] © Kloboucká lesní s.r.o. [Citace: 17. 2. 2011.] <http://www.klobouckalesni.cz/o-spolecnosti>.

Mateřská škola Brumov-Bylnice. [Online] © 2011 eStránky.cz . [Citace: 4. 3. 2011.] <http://www.msbrumov.estranky.cz/clanky/neco-o-nas.html>.

Mateřská škola Valašské Klobouky. [Online] © 2011. [Citace: 5. 3. 2011.] <http://skolka-vk.webnode.cz/>.

Město Slavičín. *Městská nemocnice*. [Online] © 2000-2011. [Citace: 3. 3. 2011.] <http://www.mesto-slavicin.cz/cs/informacni-centrum/mestska-nemocnice/>.

Město Slavičín: Informační centrum. *Turistické informace*. [Online] © 2000-2011. [Citace: 7. 3. 2011.] <http://www.mesto-slavicin.cz/cs/informacni-centrum/>.

Město Slavičín: Organizace na území města. *Zařízení poskytující sociální a zdravotnické služby: Lékařské a zdravotnické služby*. [Online] © 2000-2011. [Citace: 3. 3. 2011.] <http://www.mesto-slavicin.cz/cs/informacni-centrum/databaze-sluzeb-obchodu-firem/lekarske-zdravotnicke-a-socialni-sluzby.html>.

- Místopis. *Slavičín*. [Online] [Citace: 8. 3. 2011.]
<http://www.mistopis.eu/mistopiscr/valassko/slavicinsko/slavicin/slavicin.htm>.
- Monument. [Online] © 2003-11 Národní památkový ústav. [Citace: 7. 3. 2011.]
<http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>.
- Moravskoslezský kraj. *ČR průvodce*. [Online] © 2007 — 2011 Moravskoslezský kraj. [Citace: 8. 3. 2011.] http://www.msregion.cz/assets/propagacni-materialy/cr_pruvodce_ms_1.pdf.
- Pal Magneton: Tradiční výrobce elektropříslušenství pro autoprůmysl. [Online] © PAL MAGNETON a.s., 2010. [Citace: 25. 2. 2011.] <http://www.magneton.cz/cz/vz2004.pdf>.
- Pivovary: Historie. *Historie pivovaru Brumov*. [Online] © Pivovary.Info 1999 - 2011. [Citace: 25. 2. 2011.] <http://www.pivovary.info/historie/b/brumovhist.htm>.
- Portál Zlínského kraje. [Online] [Citace: 26. 2. 2011.]
- Pravé valašské papuče. *Historie papučářství*. [Online] [Citace: 17. 2. 2011.]
<http://www.valasskepapuce.cz/historie-papucarstvi/>.
- Regiony 24.cz: síť internetových novin. *Valašskokloboucké gymnázium pořádá Den otevřených dveří*. [Online] © 2003-2011 WWW design. [Citace: 1. 3. 2011.]
<http://www.regiony24.cz/17-112027-valasskokloboucke-gymnazium-porada-den-otevrenych-dveri>.
- Ředitelství silnic a dálnic. *Mapa silniční a dálniční sítě Zlínského kraje*. [Online] © 2011 Ředitelství silnic a dálnic ČR. [Citace: 2. 3. 2011.]
http://www.rsd.cz/sdb_intranet/sdb/img/kraje/zl.png.
- SOU Valašské Klobouky. *Historie učiliště*. [Online] Copyright © 2009. [Citace: 5. 3. 2011.]
<http://souvk.cz/o-skole/historie-uciliste>.
- S-projekt: Školství. *Základní škola Brumov-Bylnice*. [Online] [Citace: 4. 3. 2011.]
<http://www.s-projekt.cz/cz/reference/skolstvi/zakladni-skola-brumov-bylnice/>.
- Studie starých ekologických zátěží Zlínského kraje. *Magneton a.s., - Valašské Klobouky*. [Online] 2008. [Citace: 21. 2. 2011.] http://zateze.kr-zlinsky.cz/0113_Magne.HTM.
- VACULÍK, Michal. RURU ORP Valašské Klobouky. *Textová část*. [Online] 2010. [Citace: 2. 3. 2011.] www.uap-zk.cz/ViewFile.aspx?docid=156821.
- Valašské Klobouky. *Informační centrum*. [Online] Copyright © 2007, Městské informační centrum Valašské Klobouky. [Citace: 8. 3. 2011.] <http://www.infocentrum-valasskeklobouky.cz/>.
- Valašské Klobouky. *Současnost města Valašské Klobouky*. [Online] [Citace: 4. 3. 2011.]
<http://www.valasskeklobouky.cz/soucasnost-mesta/d-1332/p1=1737>.
- Valašské Klobouky: Historie. *Z historie Valašských Klobouk a jižního Valašska*. [Online] [Citace: 17. 2. 2011.] <http://www.valasskeklobouky.cz/historie/d-1432/p1=1937>.
- Valašské Klobouky: Město. *Strategický plán: Strategie a profil města*. [Online] [Citace: 27. 2. 2011.] <http://www.valasskeklobouky.cz/strategie-a-profil-mesta/d-18144/p1=2837>.

Valašskokloboucká poliklinika. [Online] © Created by Regionvalassko.cz. [Citace: 8. 3. 2011.] <http://www.valasskoklobouckapoliklinika.cz/cs/kontakty>.

Východní Morava: Valašsko. *Pivovar Brumov*. [Online] [Citace:] <http://www.vychodni-morava.cz/cil/212/>.
www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=131942&nid=9789...FIL.

Základní škola Brumov-Bylnice. [Online] © 2006, ZŠ Brumov-Bylnice. [Citace: 4. 3. 2011.] <http://zsbru.hyperlink.cz/>.

ZÁLESÍ a.s. Luhačovice – "Partner jistoty – jistota partnerství". [Online] © ZÁLESÍ a.s. Luhačovice, 2009. [Citace: 7. 2. 2011.] <http://www.zalesi.cz/>.

Zlínský kraj: Členění kraje. *Okres Zlín*. [Online] [Citace: 3. 2. 2011.] <http://www.zlinskykraj.net/cleneni.php?okres=zlin>.

Zlínský kraj: Informační portál. *Koncepce Zlínského kraje*. [Online] [Citace: 2. 3. 2011.] www.kr-zlinsky.cz/ViewFile.aspx?docid=27024.

Ústní sdělení

A. Jiříčková - ústní sdělení (účetní firmy Silena Valašské Klobouky, s.r.o.) dne 12. 2. 2011

Seznam příloh:

Příloha 1: Tab. 1: Velikostní skupiny obcí v okrese Zlín a Zlínském kraji k 1. 1. 2010

Příloha 2: Obr. 1: Administrativní mapa Zlínského kraje

Příloha 3: Obr. 2: Mikroregiony Zlínského kraje

Příloha 4: Obr. 3: Administrativní mapa správního obvodu ORP Valašské Klobouky

Příloha 5: Obr. 4: Administrativní mapa správního obvodu ORP Luhačovice

Příloha 6: Obr. 5: Mapa soudního okresu Valašské Klobouky v období 1850 - 1949

Příloha 7: Obr. 6: Mapa okresu Valašské Klobouky v roce 1949

Příloha 8: Tab. 2: Vývoj počtu obyvatel obcí Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky k 1. 1. od roku 1989

Příloha 9: Tab. 3: Pohyb obyvatelstva v obci Brumov-Bylnice po roce 1989

Příloha 10: Tab. 4: Pohyb obyvatelstva v obci Slavičín po roce 1989

Příloha 11: Tab. 5: Pohyb obyvatelstva v obci Valašské Klobouky po roce 1989

Příloha 12: Tab. 6: Biologická struktura obcí Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky k 31. 12. v letech 1991, 2001 a 2009

Příloha 13: Tab. 7: Struktura obyvatelstva podle národnosti v % ve vybraných územních celcích při SLDB 2001

Tab. 8: Struktura obyvatelstva podle národnosti v obcích Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky při SLDB 2001

Příloha 14: Tab. 9: Struktura obyvatelstva staršího 15 let podle nejvyššího dosaženého vzdělání v obcích Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky při SLDB 2001

Příloha 15: Tab. 10: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva podle odvětví činnosti v obcích Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky při SLDB 2001

Příloha 16: Tab. 11: Dojíždka a vyjíždka do zaměstnání a škol v obcích Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky při SLDB 2001

Příloha 17: Mapa dopravních komunikací v okolí obcí Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky

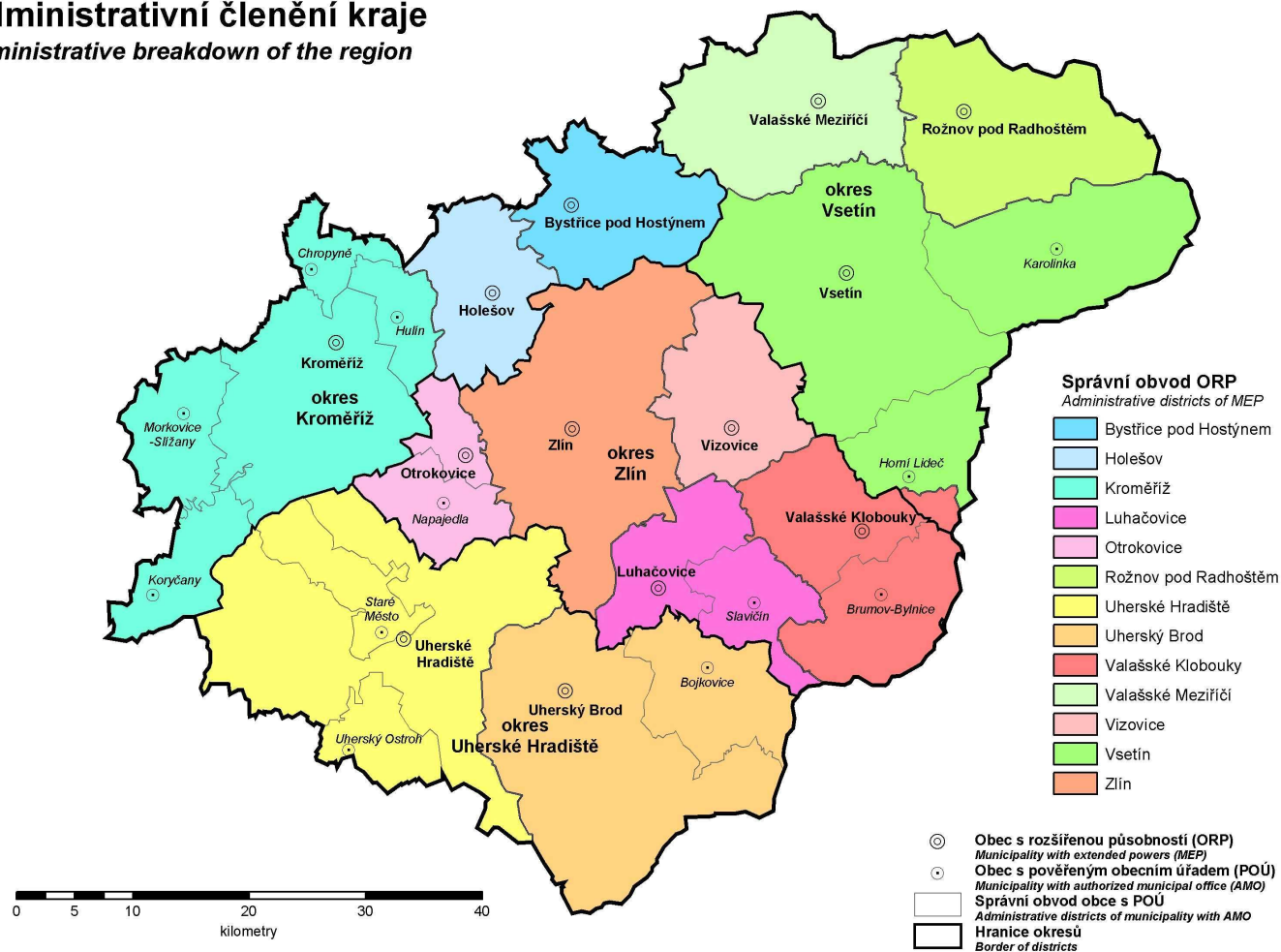
Tab. 1: Velikostní skupiny obcí v okrese Zlín a Zlínském kraji k 1. 1. 2010

velikostní kategorie obcí	okres Zlín			Zlínský kraj			ČR
	počet obcí	počet obyvatel	podíl obyvatel v %	počet obcí	počet obyvatel	podíl obyvatel v %	podíl obyvatel v %
do 199	5	784	0,4	19	2 704	0,5	1,8
od 200 do 499	28	9 719	5	83	29 097	4,9	6,2
od 500 do 999	29	20 461	10,6	101	73 538	12,4	9
od 1 000 do 1 999	15	20 922	10,8	49	71 581	12,1	9,4
od 2 000 do 4 999	5	16 132	8,4	33	94 784	16	11,4
od 5 000 do 9 999	5	30 677	15,9	11	69 531	11,8	9,2
od 10 000 do 19 999	1	18 518	9,6	4	64 781	11	9,2
od 20 000 do 49 999	0	0	0	4	109 312	18,5	11,8
50 000 a více	1	75 714	39,2	1	75 714	12,8	32

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

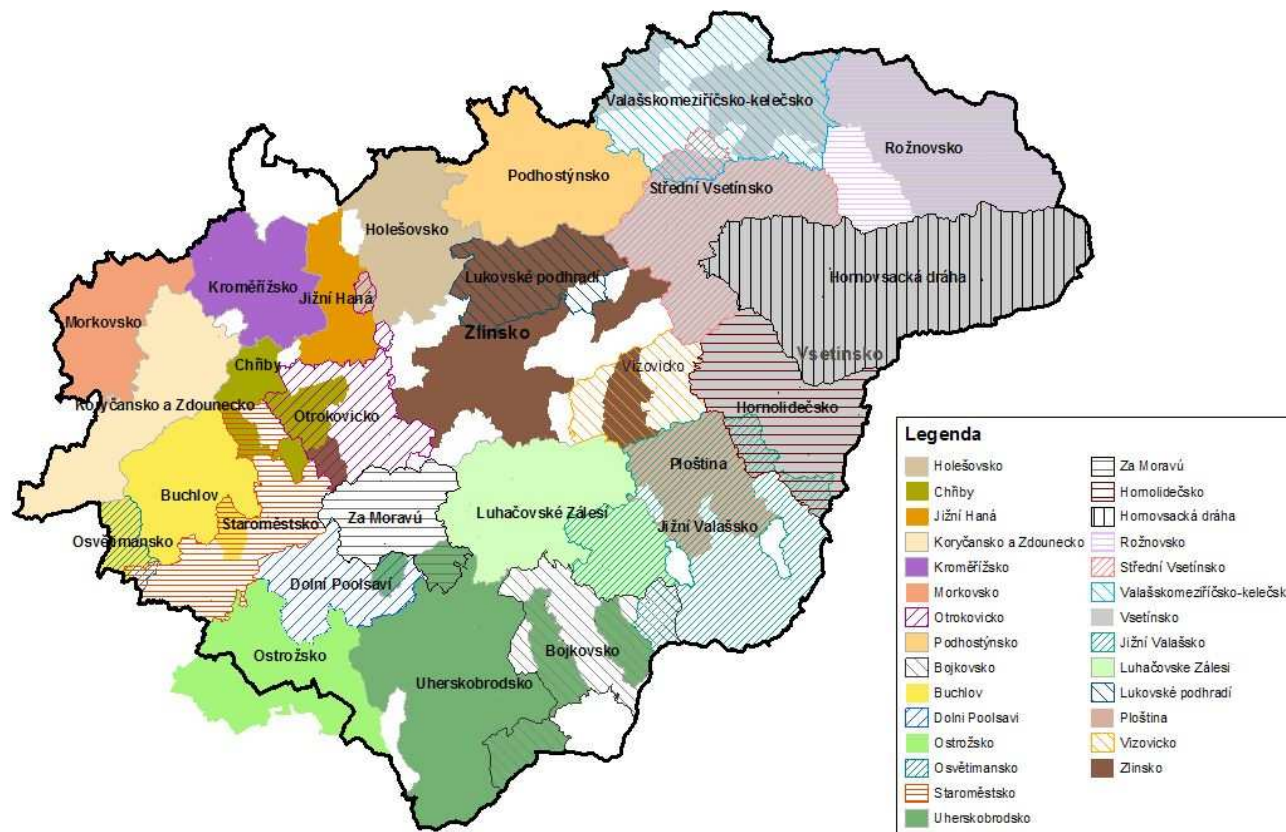
Obr. 1: Administrativní mapa Zlínského kraje

Administrativní členění kraje Administrative breakdown of the region

Zdroj obrázku: www.czso.cz

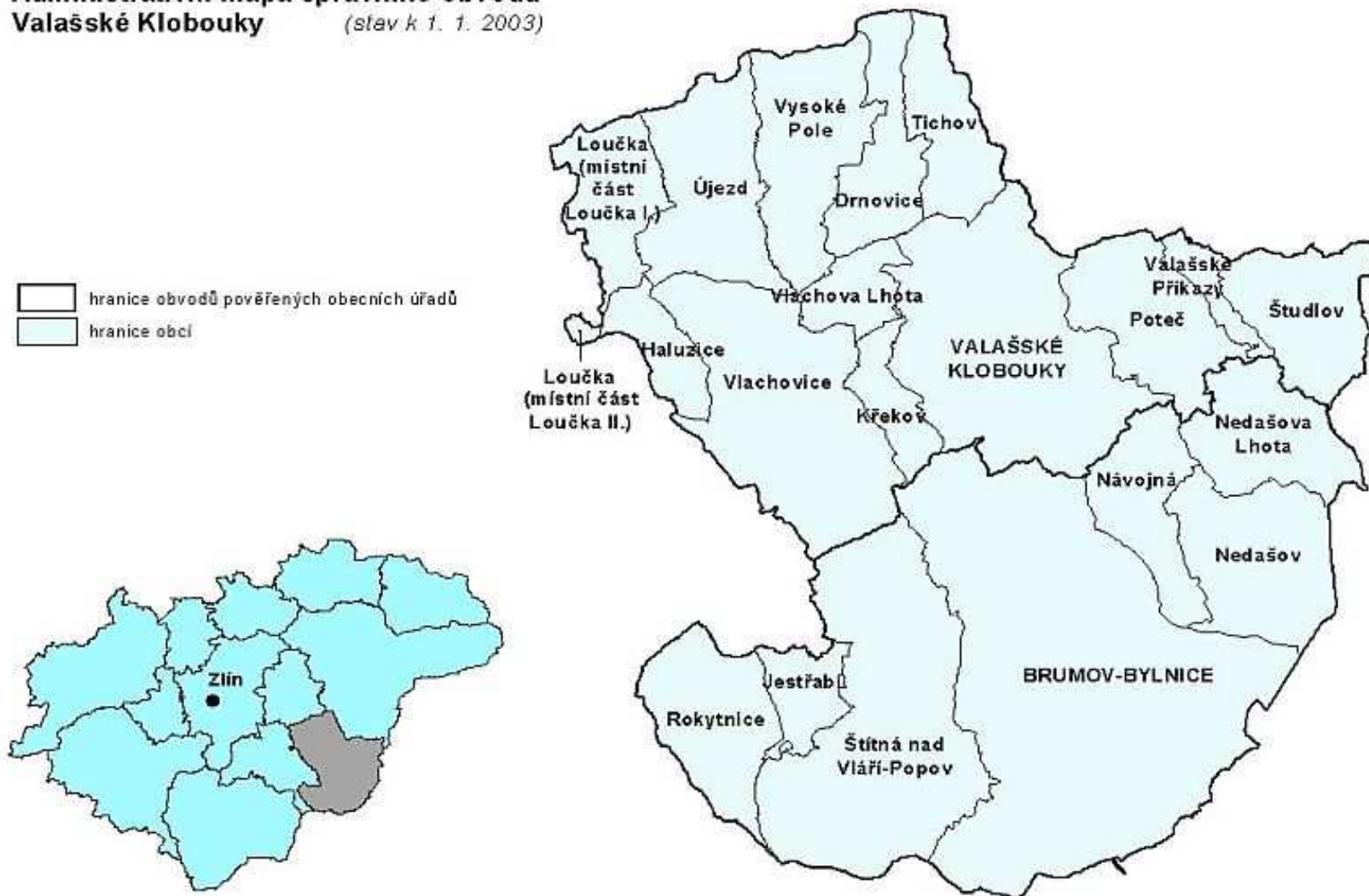
Obr. 2: Mikroregiony Zlínského kraje

Zdroj obrázku: www.czso.cz

Obr. 3: Administrativní mapa správního obvodu ORP Valašské Klobouky

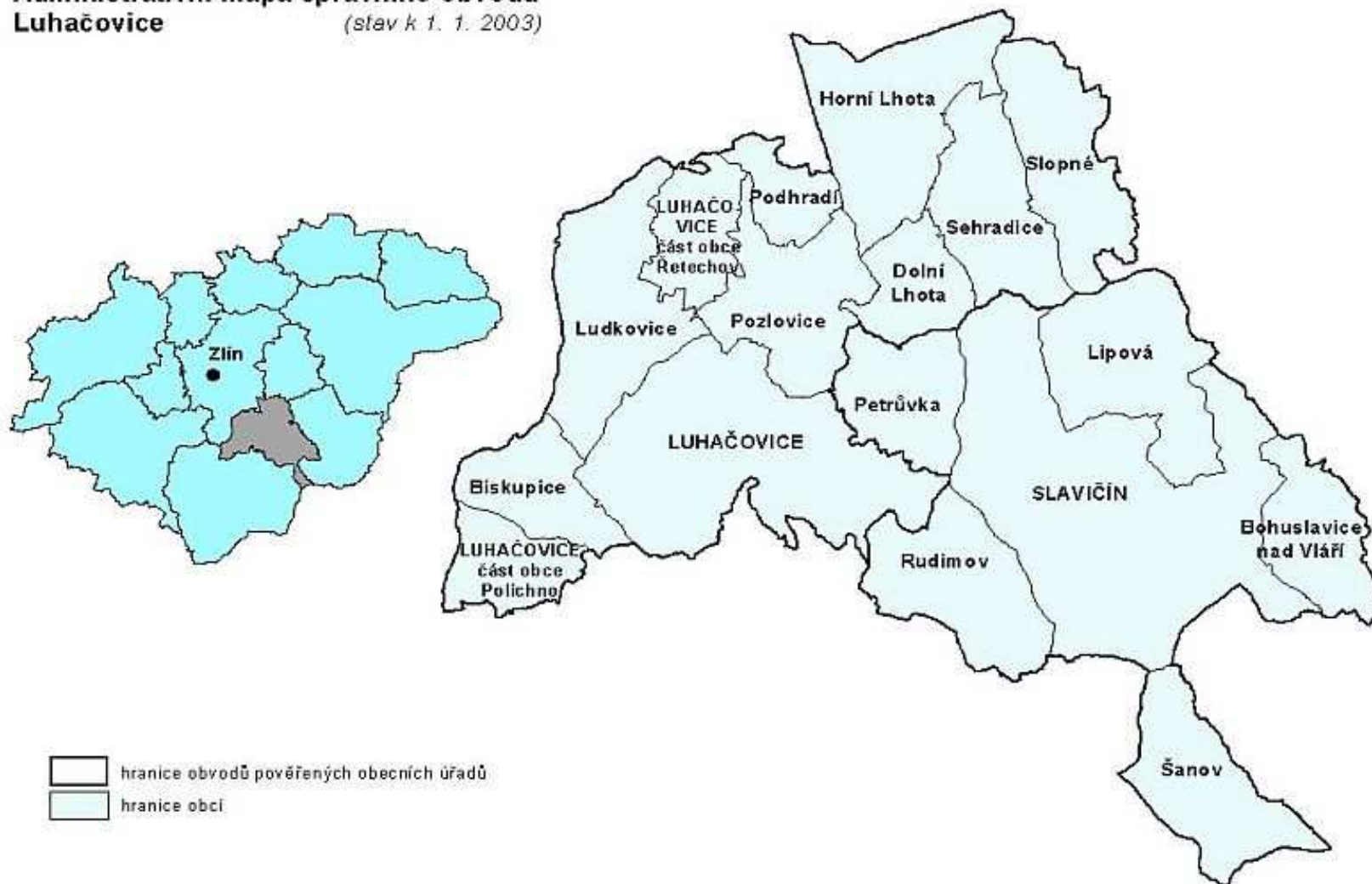
**Administrativní mapa správního obvodu
Valašské Klobouky** (stav k 1. 1. 2003)

Zdroj obrázku: www.czso.cz

Obr. 4: Administrativní mapa správního obvodu ORP Luhačovice

**Administrativní mapa správního obvodu
Luhačovice**
(stav k 1. 1. 2003)

Zdroj obrázku: www.czso.cz

Obr. 5: Mapa soudního okresu Valašské Klobouky v období 1850 – 1949³⁷

Zdroj obrázku: NEKUDA et al., 1995

³⁷ postupně byly vyčleněny obce: Hoštětín, Petruvka, Pitín, Šanov (1870), Rudimov, Rokytnice (1905), Divnice, Hrádek na Vlárské dráze, Slavičín-Mladotice (1923)

Obr. 6: Mapa okresu Valašské Klobouky v roce 1949

Zdroj obrázku: NEKUDA, et al., 1995

Tab. 2: Vývoj počtu obyvatel obcí Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky k 1. 1. od roku 1989

obec	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Brumov-Bylnice	6 006	5 977	5 941	6 006	6 061	6 122	6 171	6 177	6 170	6 149	6 158
Slavičín	9 893	9 860	9 701	8 592	8 621	8 653	8 684	8 644	8 631	8 602	8 224
Valašské Klobouky	6 486	6 556	5 773	5 390	5 070	5 108	5 099	5 081	5 084	5 148	5 138
obec	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Brumov-Bylnice	6 123	6 091	6 072	6 075	6 078	6 067	6 014	5 974	5 913	5 905	5 863
Slavičín	7 655	7 194	7 133	7 118	7 079	7 025	7 004	6 941	6 922	6 916	6 847
Valašské Klobouky	5 158	5 202	5 185	5 192	5 201	5 165	5 143	5 145	5 159	5 139	5 141

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Tab. 3: Pohyb obyvatelstva v obci Brumov-Bylnice po roce 1989

rok	přirozený přírůstek			saldo migrace			celkový přírůstek
	narození	zemřelí	přirozený přírůstek	přistěhovalí	vystěhovalí	migrační saldo	
1990	94	56	38	83	116	-33	5
1991	95	56	39	138	112	26	65
1992	86	55	31	124	100	24	55
1993	105	53	52	97	88	9	61
1994	81	57	24	89	64	25	49
1995	82	62	20	62	76	-14	6
1996	48	56	-8	49	48	1	-7
1997	56	64	-8	55	68	-13	-21
1998	59	53	6	75	72	3	9
1999	64	64	0	66	101	-35	-35
2000	59	57	2	62	60	2	4
2001	47	51	-4	66	81	-15	-19
2002	51	51	0	76	73	3	3
2003	50	46	4	62	63	-1	3
2004	48	51	-3	73	81	-8	-11
2005	45	56	-11	56	98	-42	-53
2006	58	50	8	58	106	-48	-40
2007	48	54	-6	52	107	-55	-61
2008	67	64	3	72	83	-11	-8
2009	61	60	1	56	99	-43	-42

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Tab. 4: Pohyb obyvatelstva v obci Slavičín po roce 1989

rok	přirozený přírůstek			saldo migrace			celkový přírůstek
	narození	zemřelí	přirozený přírůstek	přistěhovalí	vystěhovalí	migrační saldo	
1990	124	99	25	98	226	-128	-103
1991	145	95	50	148	175	-27	23
1992	113	79	34	128	133	-5	29
1993	114	75	39	103	110	-7	32
1994	88	66	22	117	108	9	31
1995	73	82	-9	84	115	-31	-40
1996	66	68	-2	80	91	-11	-13
1997	66	91	-25	121	125	-4	-29
1998	55	71	-16	114	112	2	-14
1999	77	67	10	94	101	-7	3
2000	71	48	23	89	129	-40	-17
2001	56	52	4	58	123	-65	-61
2002	56	45	11	96	122	-26	-15
2003	48	49	-1	104	142	-38	-39
2004	60	59	1	92	147	-55	-54
2005	70	59	11	68	100	-32	-21
2006	55	51	4	45	112	-67	-63
2007	62	45	17	83	119	-36	-19
2008	65	47	18	107	131	-24	-6
2009	55	53	2	68	139	-71	-69

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Tab. 5: Pohyb obyvatelstva v obci Valašské Klobouky po roce 1989

rok	přirozený přírůstek			saldo migrace			celkový přírůstek
	narození	zemřelí	přirozený přírůstek	přistěhovalí	vystěhovalí	migrační saldo	
1990	100	85	15	165	163	2	17
1991	109	57	52	130	130	0	52
1992	67	62	5	102	114	-12	-7
1993	76	44	32	123	117	6	38
1994	66	52	14	54	77	-23	-9
1995	65	50	15	41	74	-33	-18
1996	45	42	3	81	81	0	3
1997	61	42	19	133	88	45	64
1998	52	53	-1	81	90	-9	-10
1999	53	45	8	84	72	12	20
2000	57	32	25	84	84	0	25
2001	65	51	14	48	79	-31	-17
2002	56	47	9	83	85	-2	7
2003	50	51	-1	82	72	10	9
2004	54	55	-1	76	111	-35	-36
2005	47	58	-11	94	105	-11	-22
2006	44	47	-3	80	75	5	2
2007	64	46	18	90	94	-4	14
2008	61	47	14	66	100	-34	-20
2009	44	50	-6	88	80	8	2

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Tab. 6: Biologická struktura obcí Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky k 31. 12. v letech 1991, 2001 a 2009

rok	pohlaví			věk			
	celkem	muži	ženy	0-14	15-64	65 a více	index stáří
Brumov-Bylnice							
1991	6 006	3 007	2 999	1 428	3 987	591	41,40
2001	6 072	3 033	3 039	1 155	4 198	719	62,30
2009	5 863	2 954	2 909	820	4 202	841	102,60
Slavičín							
1991	9 724	4 788	4 936	2 224	6 502	998	44,90
2001	7 133	3 494	3 639	1 199	5 060	874	72,90
2009	6 847	3 331	3 516	853	4 893	1 101	129,10
Valašské Klobouky							
1991	5 825	2 812	3 013	1 305	3 832	688	52,70
2001	5 185	2 477	2 708	997	3 511	677	67,90
2009	5 141	2 490	2 651	796	3 558	787	98,90

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Tab. 7: Struktura obyvatelstva podle národnosti v % ve vybraných územních celcích při SLDB 2001

územní celek	česká	moravská	slezská	slovenská	romská	polská	německá	ruská	ukrajinská	vietnamská	ostatní
Brumov-Bylnice	71,76%	24,17%	0,02%	1,63%	0,11%	0,07%	0,03%	0,02%	0,05%	0,02%	0,85%
Slavičín	85,57%	10,18%	0,01%	2,12%			0,03%	0,01%	0,04%		0,57%
Valašské Klobouky	87,52%	8,25%	0,02%	1,18%	0,02%	0,02%	0,04%	0,06%			1,27%
ČR	90,42%	3,72%	0,11%	1,89%	0,11%	0,51%	0,38%	0,12%	0,22%	0,17%	0,67%
Zlínský kraj	85,38%	10,93%	0,02%	1,30%	0,07%	0,07%	0,04%	0,04%	0,10%	0,05%	0,61%
okres Zlín	86,92%	9,52%	0,01%	1,18%	0,04%	0,07%	0,04%	0,05%	0,09%	0,06%	0,63%

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Tab. 8: Struktura obyvatelstva podle národnosti v obcích Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky při SLDB 2001

město	česká	moravská	slezská	slovenská	romská	polská	německá	ruská	ukrajinská	vietnamská	ostatní
Brumov-Bylnice	4 371	1 472	1	99	7	4	2	1	3	1	52
Slavičín	6 126	729	1	152			2	1	3		41
Valašské Klobouky	4 543	428	1	61	1	1	2	3			66

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Tab. 9: Struktura obyvatelstva staršího 15 let podle nejvyššího dosaženého vzdělání v obcích Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky při SLDB 2001

město	obyvatelstvo ve věku 15 a více let	bez vzdělání	základní a neukončené	vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské	nezjištěné
Brumov-Bylnice	4 906	22	1 266	2 118	1 104	141	229	26
Slavičín	5 930	8	1 386	2 244	1 595	224	454	19
Valašské Klobouky	4 177	11	1 006	1 589	1 050	156	334	31

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

Tab. 10: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva podle odvětví ekonomické činnosti v obcích Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky při SLDB 2001

město	odvětví ekonomické činnosti										
	zemědělství, lesnictví, rybolov	průmysl	stavebnictví	obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	pohostinství a ubytování	doprava, pošty a telekomunikace	peněžnictví a pojišťovnictví	činnosti v oblasti nemovitostí, služby pro podniky	veřejná správa, obrana, sociální zabezpečení	školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnost	ostatní veřejné a osobní služby
Brumov-Bylnice	148	1 097	377	230	103	160	26	81	217	249	86
Slavičín	98	1 415	313	322	212	182	39	215	217	399	128
Valašské Klobouky	66	796	222	242	126	124	36	84	154	321	100

Zdroj dat: www.czso.cz, vlastní zpracování

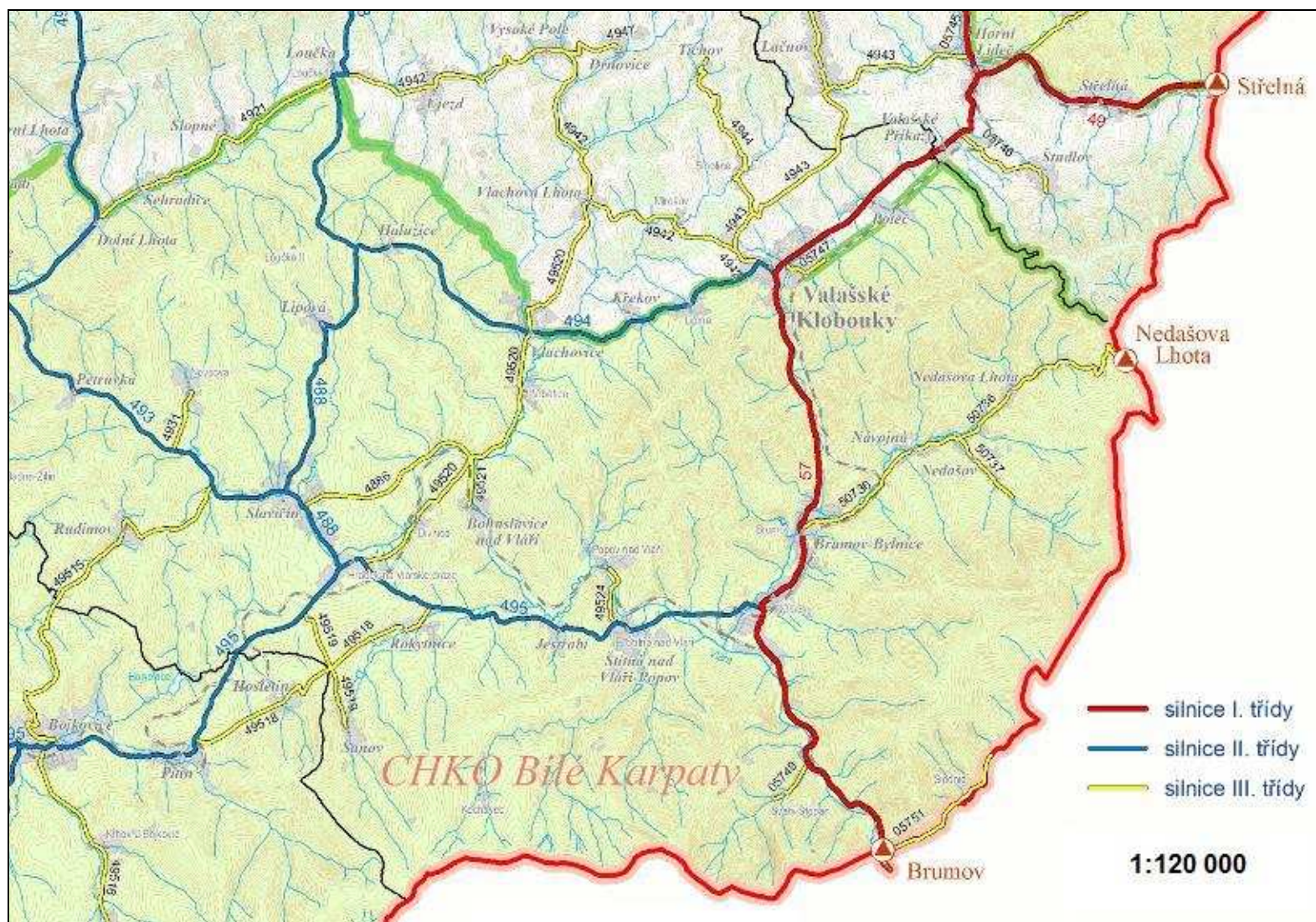
Tab. 11: Dojíždka a vyjíždka do zaměstnání a škol v obcích Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky při SLDB 2001

obec vyjížd'ky		obec dojížd'ky		obec vyjížd'ky		obec dojížd'ky		obec vyjížd'ky		obec dojížd'ky	
Brumov-Bylnice				Slavičín				Valašské Klobouky			
DO		Z		DO		Z		DO		Z	
Zlín	156	Návojná	63	Zlín	325	Zlín	30	Zlín	131	Zlín	21
Luhačovice	35	Nedašov	96	Bohuslavice nad Vlárí	48	Bohuslavice nad Vlárí	133	Brumov-Bylnice	120	Brumov-Bylnice	444
Návojná	18	Nedašova Lhota	39	Bohuslavice u Zlína	10	Brumov-Bylnice	203	Drnovice	18	Drnovice	25
Nedašov	32	Poteč	18	Brumov-Bylnice	33	Jestřabí	36	Křekov	14	Jestřabí	18
Otrokovice	17	Slavičín	33	Dolní Lhota	15	Lipová	99	Loučka	38	Křekov	23
Slavičín	203	Štítná nad Vlárí-Popov	73	Křekov	11	Luhačovice	46	Luhačovice	16	Návojná	48
Slušovice	18	Valašské Klobouky	120	Loučka	38	Nedašov	24	Nedašov	13	Nedašov	80
Štítná nad Vlárí-Popov	48			Luhačovice	232	Nedašova Lhota	15	Otrokovice	25	Nedašova Lhota	34
Valašské Klobouky	444			Otrokovice	30	Petrůvka	66	Slavičín	95	Poteč	234
Vizovice	47			Petrůvka	31	Poteč	15	Újezd	18	Slavičín	123
				Pozlovice	12	Rokytnice	118	Vizovice	59	Štítná nad Vlárí-Popov	125
				Rokytnice	69	Rudimov	76	Vlachovice	19	Tichov	69
				Slušovice	15	Šanov	127			Újezd	27
				Štítná nad Vlárí-Popov	22	Štítná nad Vlárí-Popov	199			Vlachova Lhota	55
				Újezd	15	Újezd	32			Vlachovice	89
				Valašské Klobouky	123	Valašské Klobouky	95			Vysoké Pole	31
				Vizovice	50	Vlachovice	105				
				Vlachovice	33	Vysoké Pole	21				
				Zádveřice-Raková	12						
v rámci okresu	1090	v rámci okresu	488	v rámci okresu	1198	v rámci okresu	1563	v rámci okresu	633	v rámci okresu	1560
Praha	86			Praha	80	Bojkovice	38	Praha	66	Francova Lhota	23
Brno	80			Brno	102	Hoštětín	20	Brno	61	Horní Lideč	62
Uherský Brod	18			Uherské Hradiště	24	Pitín	31	Olomouc	35	Lačnov	47
Vsetín	71			Bojkovice	31			Vsetín	54	Lidečko	50
Horní Lideč	20			Uherský Brod	46			Horní Lideč	29	Študlov	48

Valašské Příkazy	19							Lačnov	16	Valašské Příkazy	24
do jiných okresů	615	z jiných okresů	65	do jiných okresů	524	z jiných okresů	186	Valašské Příkazy	20		
do zahraničí	42			do zahraničí	19			do jiných okresů	448	z jiných okresů	387
								do zahraničí	16		
celkem	1747	celkem	553	celkem	1741	celkem	1749	celkem	1097	celkem	1947
saldo dojíždky	- 1274			saldo dojíždky	8			saldo dojíždky	850		

Zdroj dat: Dojíždka do zaměstnání a škol, 2003, vlastní zpracování

Obr. 7: Mapa dopravních komunikací v okolí obcí Brumov-Bylnice, Slavičín a Valašské Klobouky

Zdroj mapy: www.rsd.cz, vlastní úpravy